

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

SEPT.-OCT.

1980

SEPT.-OCT.

EL SANTO PADRE AGRADECE A DIOS

(Del Osservatore Romano.)

LAUS DEO!

Estas breves palabras, que me vienen espontáneamente a los labios, después de mi viaje al continente africano, quieren interpretar el profundo sentimiento de gratitud y honor al Señor, que experimento ahora en mi espíritu, al recordar los múltiples encuentros, los conmovedores espectáculos de fe, las singulares experiencias pastorales, que he vivido cotidianamente en el tan breve período de 10 días. De verdad debo dar gracias al Señor de todo corazón que me ha dado ocasión, una vez más de conocer de cerca porciones elegidas de su única Iglesia, aportando a los queridísimos hermanos y a los hijos que habitan en las tierras que he visitado, ese ánimo que debo llevarles en virtud del mandato recibido de Cristo (cf. **Lc 22, 32: Confirma fratres tuos!**). Por mi parte —según esa admirable ley de intercambio, intrínseca a la comunión eclesial— he recibido de ellos motivos de aliento para mi ministerio.

Efectivamente, he podido saborear una íntima alegría al llevar a esas poblaciones la Palabra del Señor, como hicieron, hace 100 años, los misioneros; y esta alegría se ha acrecentado al haber podido observar la madurez a que han llegado ya esas Iglesias, a pesar de su fundación relativamente reciente. Su testimonio de fe y su amor por toda la Iglesia de Cristo, esparcida por el mundo, me han confortado profundamente. No puedo silenciar la impresión profunda que he sacado al advertir la vitalidad de ese continente, que conserva intactos los pocos valores morales fundamentales, como los de la hospitalidad, de la familia, del sentido comunitario, de la vida como don inestimable, a la que se reserva siempre una acogida generosa y alegre.

Cuando, en la audiencia general del 26 del pasado marzo, hice la comunicación oficial del viaje, que ahora concluye felizmente, quise poner de relieve su carácter apostólico, y dije que sólo movía mis pasos la intensión de responder a mi misión de Pastor. En coherencia con ese anuncio, puedo afirmar ahora que así ha sido realmente mi visita: me he acercado a muchas almas; he podido darme cuenta de las condiciones de vida de tantas poblaciones; he podido comprobar con viva satisfacción —a base de un “test”, diría, bastante amplio y representativo— el magnífico trabajo que se ha hecho en el pasado y se continua haciendo todavía para el incremento del Reino de Dios. Africa está íntimamente nutrida por el Evangelio de Nuestro Señor Jesucristo, está consagrada a la gloria de su nombre.

Naslovná slika: Misijonar, univerzitetni profesor, slovenski pesnik in pisatelj o. Vladimir Kos S.J., kot ga je slikal obiskovalec.

CERKEV UCI^v

Priprava misijonarjev

ŠTUDIJ IN APOSTOLSKA VZGOJA

Vsi, ki bodo poslani k raznim narodom, naj bodo kot dobri Kristusovi služabniki „hranjeni z besedo vere in dobrega nauka“; zajemajo naj ga predvsem iz sv. pisma, ko preiskujejo Kristusovo skrivnost, ki jo bodo oznanjali in zanjo pričevali.

Da bodo kos zahtevnemu delu, ki jih čaka, se morajo vsi misijonarji: duhovniki, bratje, sestre in laiki, primerno razmeram vsakogar, pripraviti in vzgojiti. Njihov študij naj že od začetka obsega tako veseljnost Cerkve kot različnost ljudstev. To velja za vse stroke, s katerimi se pripravljajo za bodočo službo, pa tudi za druge vede, v katerih se s koristjo poučujejo, da si pridobijo splošno poznanje narodov, kultur in verstev ne le glede preteklosti, ampak tudi glede sedanjega časa. Kdor bo namreč šel k tujemu narodu, naj zelo ceni njegovo dediščino, jezike in običaje. Za bodočega misijonarja bo posebno potreben študij misijologije, to je poznavanja nauka in cerkvenih predpisov glede misijonske dejavnosti, spoznanja poti, ki so jih oznanjevalci evangelija v teku časov prehodili, kakor tudi sedanjega stanja v misijonih in načinov dela, ki se zdijo uspešni prav za sedanji čas.

Četudi mora biti ves ta pouk prežet z dušnopastirsko zaskrbljenostjo, naj se vendar posebej oskrbi urejena priprava na apostolat tako s poukom kot s praktičnimi vajami.

Čim več bratov in sester naj se dobro pouči v katehetiki in se pripravi, da bodo mogli še bolj sodelovati pri apostolatu.

Tudi tisti, ki pri misijonski dejavnosti samo za nekaj časa sodelujejo, se morajo pripraviti primerno svojemu položaju.

Jezikov naj se tako dobro nauče, da jih bodo mogli gladko in lepo uporabljati in se bodo tako laže približali duhu in srejo domačinov.

Koncilski odlok
o misijonski dejavnosti Cerkve.

SIMON IZ CIRENE

DUHOVNIKI

Nehote sem se spomnil na Gnidovca, ko sem bral, kaj je iz najbolj osebnih razgovorov prior Taizeia pripovedoval o Pavlu VI. Človeku stisne srce.

„Velikokrat sem bil pri papežu. Zelo dobro je razumel mlado generacijo svojega časa, tudi poznejšo. Toda njegovo delo je bilo zaradi razprtij med kristjani onemogočeno. Karkoli je storil, so napačno razlagali. Na nikogar ni vrgel kamna. Nikogar ni obsodil. To je bila njegova veličina, ker bi to lahko storil. Vse, kar je rekel, so mu ugovarjali. Nekoč, ko sva govorila v njegovi knjižnici, mi je rekel: ‚Izza teh vrat se neha moja avtoriteta.‘ ‚To ni res,‘ sem mu odgovoril. Bil je velik papež. Hotel je vse žrtvovati za evangelij, toda ni mogel storiti več kot trpeti, ko so mu vse preprečili. Zadnji razgovor, ki sva ga imela, je bil o mladih. V Taizéju smo začeli takrat s koncilom mladih. Rekel mi je: ‚Kaj lahko naredim, kako naj vam pomagam?‘ Bil sem tako nesrečen, ko sem videl Pavla VI. tako potrtega, in sem mu rekel, česar mu v začetku nisem mislil povedati: ‚Sveti oče, v vas vidim odsev Kristusove svetosti. Vi ne morete narediti drugega, kot da ste to, kar ste!‘ To je bil človek, ki je omogočil, da je delo šlo naprej.“

Če bi Roger Schutz ali nekdo njegovega kova bil v tistih težkih urah pri Gnidovcu, ali ne bi bil razgovor domala isti? Imam vtis, da se bistveno ne bi razlikoval. A tak razgovor morejo imeti samo svete duše, v intimnem prostoru in zanj zveš šele potem. Premalo sem razgledan, a sem začuden, da sem to zvedel od svetega protestantskega priorja, ki je duša ne le Taizeja in njegovih redovnih bratov, med katerimi so mnogi katoličani, ampak je postal duša mladinskega taizejskega gibanja, ki je postalo svetovno in tudi obetavno.

To sem namerno zapisal za uvod k prigovoru, kako nesrečno roko je imel Gnidovec pri vzgoji duhovniškega naraščaja in pri izbiri duhovnikov.

V tole lahko strne svoj očitek hudičev advokat:

„Pri vzgoji duhovnikov je bil trmasto nerazsoden. Pri pridobivanju duhovnikov od drugod ni imel srečne roke. Z mons. Dorčičem, ki ima za duhovniški naraščaj največ zaslug, sta imela stalno „vojsko“, dokler je bil škof v Prizrenu, kjer je bilo malo semenišče.“ Ko je prišel v Makedonijo, je bil praktično brez duhovnikov. Šel je takoj na delo v dve smeri. Zavod za vzgojo duhovnikov in prosjačenje po škofijah, da mu posodijo duhovnike, saj vzgoja duhovnika traja leta. On je pa pomoč potreboval takoj. V svoji sveti vnemi in še bolj v svoji skrbi za duše je bil nekako „sveto nestrpen“. Že v škofovih zavodih je bilo vprašljivo, ali je Gnidovec vzgojitelj ali ne. Dejstvo je, da je zdržal štirinajst trdih

let, da je iz nič nastala gimnazija, preživela svetovno vojno in bila na zavidljivi višini, ko je zavod zapustil. Bilo je njegovo „remek“-delo. G. Dorčič trdi, da se je dal izkoriščati. Pred seboj imam pismo, ki ga je zapisal ob 40-letnici. Kako je Gnidovec trpel, si lahko predstavljam. Moraš izključiti fanta, ki ne obeta nič, druge kvari. Gnidovec pa je vedno prihajal z mislijo: Kako pa veste, da ne bo duhovnik? In so ga na veliko izkoriščali, da so zastonj prišli skozi gimnazijo. Razumem ogorčenost g. Dorčiča. A skušam razumeti tudi Gnidovca. Pastoralna teža škofije je tako težila njegova ramena, da je hotel imeti čim več duhovnikov. Pri vsem pa je bil tako notranje čist in pošten, da si ni mogel misliti, da ga kdo goljufa. Hiba. Kar priznajmo, objektivno gledano. Ker je g. Dorčič zaključil svoje življenjsko delo, se mi zdi, da bi bilo pravično, če bi tudi mi lazaristi, s katerimi je začel svojo duhovniško kariero in jo tudi nekako dokončuje, v priznanje kot „honorarnemu lazaristu“ objavimo sad tega trpljenja obeh, Gnidovca in Dorčiča: Nobena škofija v Jugoslaviji sorazmerno z župnijami nima toliko duhovnikov kot skopljanska. Še več: ali ni temelj vsemu temu delu položil prav Gnidovec s svojim hrepenenjem, zaupanjem, umiranjem in s svojo molitvijo? Če ni bil „moder vzgojitelj“, je vsekakor vzgojitelj - svetnik moral biti. Karizma njegova pa je seveda drugod.

Odgovarjam še na drug očitke „hudičevega advokata“:

Kot poseben očitke navajate, da je premalo izbiral duhovnike, ki so prihajali od drugod. Še celo ga je „polomil“, ko je posvetil dva kandidata, ki sta dezertirala. Danes, ko jih dezertira na stotine, to ni več pomislek. Tedaj pa so na veliko očitali škofu. A ta inkriminacija pade na Kristusa samega. Kako boste rešili problem Juda Iškarjota?

On je prosjačil po vsej Jugoslaviji. Redki so si upali na jug. Nekdo je rekel: niti svoje fotografije ne želim videti doli. Prvi so bili poklicani lazaristi. Ko je najbolj potreboval dobrih duhovnikov, so prihajali in odhajali le trije: Plantarič, ki je škofa najbolj poznal in tudi najlepše strani o njem zapisal, Knavs in Tumpej. In še dva brata sta nekaj časa bila doli. Kako je Gnidovec zaradi tega trpel, slutim iz besed, ki jih je izrekel sredi svoje celomesečne agonije: zakaj mi niste dali duhovnikov? Kako naj se potem čudimo, da je ta dobričina, ki je v vsakem človeku gledal samo dobro, sprejel kogarkoli. Kdor bi hotel poseči malo bolj globoko v to dogajanje vzgoje in nabiranja duhovnikov, bi si moral vzeti čas in prebrskati marsikaj. In nič ne dvomim: odkril bi za vso to očitano „nerazsodnostjo“ lepo dušo, ki trpi v nepopisnih mukah: duše kličejo, a delavcev ni. Kakor bi šel na križpotja in vabil „kruljave in hrome“, samo da bi se reševale duše! In sam je rekel: če gre za rešenje duš, ne glejte na denar. Gnidovca moramo gledati iz njega samega, sicer smo takoj v nevarnosti, da ga ne ocenjujemo prav. Ni dovolj ob naštevanju vseh očitkov samo pritisniti etiketo: bil je svetnik. Treba bi bilo dokazati, da je bil ob svoji čudi in v tistih razmerah zares herojski človek vere, upanja in ljubezni.

Nobena pomena nima govoriti o vedno zvestih, pa o povprečnih, nerabnih in izkoriščujočih ter odpadlih duhovnikih, ki so bili Gnidovecova bolečina. Kakšna sličnost z Pavlom VI! Da, morda bi bolj razčistil

vrste „razsodni udarnik“. Ali pa bi bilo to boljše za rast božjega kraljestva? Kdo si upa reči? Nasprotno: mislim, da se tudi v tej toliko navajani točki, ki naj bi zasenčila Gnidovčevo svetost, jasno razodeva njegova notranja veličina: trpel je in molil in vztrajno delal naprej. Če ni imel nikogar, je bil sam za vse. Ne enkrat je bil v Skoplju škof, župnik, kaplan in zakristan. Poznal je besedo sv. Vincencija: trpeli boste najbolj od tistih, ki vam bodo najbližji. Ko gre za Gnidovca, ne gre za druge. A metati na Gnidovčevo osebno notranjo vrednost neuspehe pri vzgoji in izbiri duhovnikov, bi se danes reklo, očitati to še nešteto drugim škofom; koliko odpadov, včasih že po enem letu duhovništva, koliko neuspešnih vzgojnih naporov leta dolgo, da potem kak duhovnik postane poštni uradnik ali celo piše nesramne pamflete proti Cerkvi in duhovnikom. Če Gnidovčeve neuspehe primerjamo z današnjimi, potem je njegov uspeh sijajen. Samo, da so lavorike ostale na glavah drugih, na Gnidovcu pa očitek. Na sodni dan bomo videli, kdo je dal skopljanski škofiji toliko duhovnikov, da je na prvem mestu v Jugoslaviji.

Končam. Gospod hudičev advokat, premislite! Krivico je lahko storiti tudi mrtvim!

FS

GNIDOVEC USLIŠUJE TUDI V AFRIKI

Iz dnevnika našega misijonarja Toneta Pačnika,
ki deluje v Zairu.

(„DRUŽINA“, maj 1980.)

Sredi epidemije kolere v Lukoleli v Zairu se je naš misijonar s prošnjo zatekel k svetniškemu škofu Gnidovcu, ki je deloval v Makedoniji. Nekaj izpisov iz misijonarjevega dnevnika priča, kako se je vse to zgodilo.

10. 8. — Že nekaj časa razsaja v Lukoleli kolera. V Bolobu je podleglo že 50 ljudi, v Jumbi kakšnih 10. V našem dispanzerju imamo vsak dan mrliča. Zdravil nam primanjkuje. . .

12. 8. — Danes smo obhajali Marijino vnebovzetje. Že po slovesnem vstopu sem opazil, da je eden od strežnikov, Bomis, nenadoma zapustil cerkev. Takoj sem pomislil na kolero. Po maši, ki je trajala tri ure, sem se takoj podal na Bomisov dom. Že od daleč sem zagledal očeta v žalni obleki in vsega objokanega. Vstopil sem v hišo. Bomis je ležal na tleh. Griža, povračanje. . . Kuga?

„Hitro v dispanzer,“ sem zaklical. Sestra je tam takoj ugotovila: „Da, kolera!“ Cepila je fanta, mu dala potrebnih zdravil in ga napotila domov, ker je bil dispanzer poln. „Če se stanje ne bo zboljšalo, se takoj spet vrnite!“

Rad sem imel fanta. Gimnazijec je bil. Nekako boječ. Vendar je zaprosil, da bi smel biti ministrant, in tako sva se boljše poznala. Njegovi starši so se cerkveno poročili – kar je tukaj redkost. A pri otrocih niso

imeli sreče. Umirali so jim drug za drugim. Zato so se selili iz kraja v kraj. Po poganski miselnosti so namreč smrti krivi „ndokiji“, duhovi. Zato je treba pobegniti pred njimi.

Če bi še Bomis umrl, je bil v nevarnosti zakon. Mož in žena bi začela drug drugega sumničiti, da je „ndoki“, ki mori svoje lastne otroke.

Misijonarji se za zdaj še zastonj borimo proti tej vraži. „Ne razumete nas, ker ste belci,“ pravijo in s tem je vse končano.

Popoldne sem šel v vas in srečal Bomisovega brata. Povedal mi je, da so Bomisa prenesli v dispanzer. Brž sem šel tja. Ležal je napol nezavesten, z udrtimi lici, izbuljenimi očmi in z odprtimi usti. Zraven njega je stal objokan oče... Prizora nisem dolgo vzdržal. Vrnil sem se na misijonsko postajo in povedal sobratu, kaj se godi. Odšel je v dispanzer. Ko se je vrnil, mi je dejal: „Podelil sem mu maziljenje; fant bo umrl.“

Vznemirjen sem se napotil v cerkev in začel „Jakobov boj“. Prosil sem za pomoč. Ne vem, zakaj, toda zatekel sem se po pomoč k škofu Gnidovcu...

13. 8. — Po jutranji maši sem šel takoj gledat fanta. Povračanja in griže je bilo konec. Oče je bil ves srečen: „Gospod, fant bo ozdravel!“ Bomis je spal in ga nisem hotel buditi...

Po kratkem popoldanskem počitku sem šel na vrt, kjer tako lepo uspevajo nekatere naše in druge tukajšnje rastline. Nenadoma zaslišim prednico s. Frančiško, ki me kliče: „Hitro, hitro, pred hišo leži bolnik!“

Izbuljene oči, udrta lica, odprta usta... kolera! S sobratom hitro odpeljeva bolnika v dispanzer. A preden smo bili tam, je izdihnil.

Stopil sem v dispanzer. Bomis se je odpravljal domov. Sestra mu je ravno dajala zdravila, da jih bo jemal doma. Na kratko se od njega in očeta poslovim. — Stopim ven in kaj vidim: Prinašajo bolnike, brez nosil, držeč vsakega eden za roke, drugi za noge. Kaj je to? Ladja je z bolniki priplula v pristanišče. Na otočku sredi reke je pokopanih že 18 mrtvih. Ena žena leži mrtva v pristanišču... Pripraviti je treba krste in komaj dosežem od ljudi, da mi jih obljubijo.

Vrnem se v dispanzer. Vse zasedeno! Povsod, kamor jo je bilo mogoče obesiti, visi steklenica z umetno hrano. Bolnikov leži vedno več zunaj, okoli dispanzerja. Zdravnik je tu, iz sosednje vasi. Kar naprej ponavlja: „Izgubljeni smo, izgubljeni smo!“

Zvečer je bilo že pet bolnikov mrtvih. Kam z drugimi, ki so ležali na prostem? V dekliški internat, saj je čisto blizu. Tam pripravimo v dveh dvoranah 30 ležišč. Do devetih zvečer sem pomagal prenašati noter bolnike, potem pa sem jim stregel, kakor sem mogel in znal. Nazadnje sem omagal: noge me niso več držale. Moral sem k počitku, nazaj v misijon.

Ko sem bil v svoji sobi, sem spet začel moliti. Spet sem se zatekel k škofu Gnidovcu. Nekje v globini duše sem si rekel: „Če jih bo polovico ozdravelo, bo to čudež, pravi čudež!“

14. 9. — Po maši grem spet takoj v dispanzer oziroma internat. „Koliko jih je umrlo?“ — vprašam sestro. „Ena deklica je zelo slaba, za druge... bomo videli.“

„Čudno,“ sem si mislil in spet začel delati pri bolnikih, kar je trajalo do večera.

1. 10. — Od množice obolelih je umrlo šest oseb: kot je bilo zgoraj omenjeno, prvi dan pet, potem pa samo še ona deklica, takoj drugi dan.

V teh dneh sem si mislil: „Škof Gnidovec, ti si živel med ljudmi, ki so bili tvoji in ki niso bili tvoji, in bi jim bil rad vsem vse; vse bi bil rad rešil, vse, prav vse... ti boš razumel našo stisko.“

Ali je bil čudež, kar se je pri nas zgodilo? Ne vem. Vem pa, da je umrlo v Bolobo 150 ljudi, a pri nas samo šest, če izvzamem tiste, ki so jih pripeljali z ladjo od drugod in mrtve pokopali na otočku.

Ali so pomagala zdravila, ki smo jih dobivali v zadnjem trenutku, a vendar še o pravem času? Toda povsod so zdravili z enakimi zdravili!

Zame ostane uganka, kako to, da od bolnikov v deklškem internatu nihče ni umrl, medtem ko je bilo po drugih naseljih toliko mrtvih!

NI DELAVCEV DOVOLJ, MARIJA!

Zdaj vrtnice cveto na skrajnem vzhodu
in vrtnice o Tebi šepetajo,
kako si Srcu Božjemu po godu, Marija,
z zlatega Srca vonjavo.

Se malce, pa se rože posloviyo,
med vetra vzdihí z vetrom trepetaje.
A Ti dehtiš nesmrtno simfonijo, Marija;
Tvoja gruda nima rane.

Ko spet naš Bog se bo sprehajal v rajú,
smehljàje k Tebi sklonil se z milino,
Marija —
daj Mu naših prošenj dih:

ni delavcev dovolj za Dediščino,
ki Sin jo Tvoj je kupil v Križa Kraju
za našo srečo —
s tisoč mukami!

Marija Roža
v rosah milosti —
brez Tvojih rož
ves vrt sveta bolí.

Vladimir Kos

MISIJONSKA NEDELJA, 19. OKTOBRA

Svet je postal majhen. Tudi misijonski svet. Ostal je sicer enako velik, a za nas majhen zaradi tako lahke dosegljivosti.

Kdaj bi se v skoraj dvatisočletni zgodovini Cerkve moglo misliti, da bi nje poglavar za časa svojega vladanja mogel obiskati cel svet, vse misijonske dežele! Papež Janez Pavel II. bo sčasoma vse obiskal...

Kdaj se je moglo pričakovati, da bodo misijonarji, ki se včasih niso nikdar mogli vračati v stari kraj ali le enkrat v svojem misijonskem življenju, zdaj prihajali tokorekoč na dopust vsakih nekaj let...

Še pred 40 leti je bilo za urednika „Katoliških misijoncv“ samo literarni sen, obiskati vse slovenske misijonarje po vsem svetu, zdaj postaja dejstvo...

Svet je postal res silno lahko dosegljiv!

To pa ni le veselo dejstvo, ampak resen opomin. Če je kdaj bila pred Cerkvijo odgovornost, izpolnjevati Jezusovo oporoko: Pojdite po vsem svetu in učite vse narode in kršćujte jih..., je odgovornost še neizmerno večja, ko je vendar to tako lahko!

Včasih je bilo slovo od domovine težko, saj ni bilo velike upanja, da se misijonar še kdaj povrne, da še vidi svoje starše, brate in sestre... Pa so se vendar odločali in odhajali.

Zdaj, ko se vsak misijonar v času svojega misijonskega življenja lahko vrne ne vem kolikokrat v stari kraj, se je pa mnogim tako težko odločiti, jim tako težko oditi...

In če beremo Baragov življenjepis, koliko so mu njegovi „ljubi Kranjci“ zbrali, da je mogel toliko narediti za Cerkev in za svoje drage Indijance okoli Velikih jezer, nas je kar malo sram, ko je marsikje med nami danes tako malo zavzetosti za sodelovanje s slovenskimi misijonarji.

Ko je Pavlina Jaricot v prejšnjem stoletju organizirala denarno in molitveno pomoč v okviru DŠV, so delavke v tovarni njenega očca mesečno prispevale vsaka svoj dar in dnevno molile za misijone.

Večina od bralcev KM že iz domovine in begunskih taborišč pripada tej misijonski ustanovi, pa komaj enkrat, dvakrat na leto kaj darujejo za misijone, kaj šele, da bi vsak dan molili...

Misijonska nedelja, predzadnja v oktobru, je pred nami. Papež Janez Pavel II. nas vabi, da tudi mi, kot on, odpremo srce in roke na stežaj, da v ljubezni do misijonstva svete Cerkve veliko žrtvuemo za misijone ta mesec oktober.

Svet je majhen, pa kljub temu ne moremo vsi fizično po vsem svetu, da bi obiskali misijonarje in pozdravili njihove ljudi, naše brate in sestre v Kristusu. A ves ta svet moremo objeti v svoje srce, če misijonsko ljubimo.

Ljubimo misijone! Mladi, pojdite v misijone, če Vas Bog kliče! Mi ostali pa mislimo na misijone in sodelujmo z misijonarji! Odločimo se, da hočemo vse bolj žrtvovati za rast Kristusovega kraljestva na zemlji!

MISIJONSKA NEDELJA VAS VABI.

LJUBEZEN KRISTUSOVA NAS PRIGANJA!

MAJCENOVA MISIJSKA ZGODBA

„OGNJIŠČE“, JUNIJ 1979

Verski mesečnik „Ognjišče“ se je razgovarjal z misijonarjem Andrejem Majcenom SDB kmalu potem, ko se je ta vrnil iz misijonov lanske leto v domovino. Rer je v tem razgovoru prav za prav kratko, a precej popolno obsežena vsa misijonska Majcenova pot, se nam je zdelo vredno podati ga tudi našim bralcem.

Gospod Majcen, kdaj ste se odločili za misijone in kakšna je bila vaša misijonska pot?

Odločil sem se že v noviciatu na Radni v šolskem letu 1924/25. Bil sem namreč učitelj in leta 1923 so me povabili, da bi šel poučevati na Radno v ljudsko šolo otroke, ki so bili sirote. Učil sem drugi in tretji razred. Tako sem že tam začel delo za revne in uboge, kar je bil tudi pozneje v življenju moj delokrog.

Od kje pa ste doma?

Rojen sem bil v Mariboru leta 1904, od tam pa so očeta premestili v Krško, kjer je delal na sodišču. Potem sem šel na mariborsko učiteljskišče. Zelo rad sem prebiral revijo „Katoliški misijoni“, večkrat sem šel na razne teološke tečaje in predavanja, tako da se je v meni vedno bolj utrjevala misel, da bi šel v misijone. Name je vplival tudi pokojni misijonar Kerec, ki je bil na Kitajskem. Vendar me predstojniki niso pustili, ker sem bil vodja rokodelskih šol tukaj na Rakovniku. Duhovnik sem postal leta 1933, po dveh letih duhovništva pa so mi potem le dovolili oditi na Kitajsko. Začel sem delovati na celinski Kitajski, prav blizu Burme, nad Vietnamom, v krajih, ki so prav zadnje čase postali prizorišča vojne. Najprej sem deloval z misijonarjem Kerecem, potem pa sam.

Ste bili na kakšni misijonski postaji ali v šoli?

Takoj smo ustanovili šolo in zgradili prvo stavbo iz cementa. To je bilo za tiste kraje nekaj čisto novega, v veliki provinci Yunnan (skoraj kot vse ozemlje Francije), kjer govorijo posebno mandarinsko kitajščino, ki sem se je moral naučiti, kajti treba je bilo pisati, brati, začeti pridigati. V tisti zavod sem vložil vse svoje sile.

Ste v tistem zavodu tudi poučevali?

V začetku so me prosili, da bi učil strokovne predmete, ker sem bil v tem usposobljen že s tehnične šole doma, kot učitelj za tehnične predmete, tehnologijo, risanje. To sem nekaj časa tudi tam učil, dokler niso prišli naši salezijanski bratje laiki, ki so bili za to usposobljeni.

Koliko gojencev ste imeli v šoli?

Bilo jih je okrog 400 do 500, za več pa nismo imeli prostora, kakih 100 do 120 je tam tudi stanovalo in delo s temi fanti v zavodu je bilo moje najvažnejše opravilo. Kot misijonar sem jih pripravljajal na krst, obhajilo in birmo. To je bila osnovna šola, ki je obsegala tudi nižjo

Misijskar Jožef Kerec SDB, kot ga je naslikal salezijanski umetnik pred kratkim.

srednjo šolo in šolo raznih obrti. Imeli smo v načrtu ustanoviti tudi višjo srednjo šolo, pa nam je bilo to že preprečeno. Naši gojenci so bili revni fantje. Največ je bilo takih, ki niso mogli nič plačevati, nekaj jih je dajalo polovično šolnino in nekaj pa smo jih sprejeli iz boljše stoječih družin, da smo se z njihovo šolnino tudi preživljali. Veliko se jih je izučilo za kak poklic. Veliko pa mi je bilo tudi do tega, da bi med temi fanti dobili tudi duhovne poklice. Take fante, za katere smo menili, da bi imeli ta poklic, smo pošiljali v portugalski Macau, ki je še zdaj pod portugalsko zastavo, čeprav je na kitajskem ozemlju. Tam smo imeli dobro urejene zavode za novince, ki so postali salezijanski duhovniki ali bratje. Najbolj nadarjene smo poslali na univerzo in nekaj je profesorjev, eden izmed mojih učencev je profesor kitajščine v Italiji.

Kako je bilo po prihodu Mao Tse Tunga na oblast?

Tokrat mi je naš inšpektor svetoval, naj bi takoj zapustil Kitajsko, pa me vlada ni pustila. Želeli so, da bi ostal in v šoli poučeval ruščino, ker so mislili, da znam rusko, a sem v resnici poznal le cirilico. Res so me povabili, da sem na eni šoli učil tako „ruščino“, s pomočjo kitajsko-ruskih učbenikov in poznanjem cirilice, in to ni bila kaj posebno „glo-

boka“ ruščina. Posebna težava je bila s pisavo, ker imajo Kitajci čisto drugačno pisavo. Takrat je bil namreč ruski jezik najvažnejši.

Kako pa so drugače ravnali z misijonarji?

Mnoge so zaprli, minila je njihova prijaznost, prestati smo morali dolga zaslíševanja. Najprej sem sodeloval z njimi, ker so mi tako svetovali in me pohvalili, priznali so, da imamo dobre vzgojne metode don Bosca, da pa imajo tudi oni zelo dobre Mao Tse Tungove ideje in naj se tudi jaz kaj od njih naučim. Zavod je bil takrat še odprt in jaz sem bil še vedno predstojnik, priznan od vlade. Nekaj mesecev sem še hodil v tisto šolo s škofije, kjer sem stanoval. Bil sem zadnji, ki sem šel iz zavoda, ki je bil potem praktično že v njihovih rokah. V začetku so me opazovali in gledali, da bi se naučili načina našega dela v zavodu. Ko se jim je zdelo, da ga znajo, so mi rekli, da lahko grem. Peljali so me po reki Jangce kiang, ki ima številne slapove in je zelo lepa. Z ladjo sem potoval do mesta, kjer so imeli postojanko frančiškani, od tam pa sem naredil še zelo dolgo pot po železnici v Hong-kong. Potem sem prišel v Macau. To je bilo leta 1951. Tam sem se začel učiti portugalsčine in poučevati francoščino, tako da sem nekaj delal. Ker pa sem nevarno zbolel, sem ležal v bolnišnici, preživel dvoje operacij, in tam me je obiskal naš inšpektor Braga ter mi dejal, da naj bi šel raje na Filipine. Ko me je pa znova obiskal, mi je rekel, da naj bi šel raje v Vietnam. Tako sem postal vietnamski misijonar. Bil sem vesel, da so me poslali tja.

Je vietnamski jezik kaj podoben kitajščini?

Nekaj malega je podobnosti, mnogo več pa je razlik. Podobna je izgovorjava, imajo pa drugo pisavo, abecedo kot mi, kar mi je olajšalo učenje. Tam sem bil takoj imenovan za ravnatelja našega sirotišča za dečke — deškega mesta — ker so hoteli, da v sirotišču delajo salezijanci. To je bilo v severnem delu Hanoia leta 1952, ko so bili tam še Francozi in je bila dežela še francoski protektorat. Takrat je tam divjala vojna med vietnamskimi partizani in Francozi, ki se je po dveh letih groze končala z zmago Ho Shi Minha. Mnogo ozemlja je bilo bombardiranega, gorele so cele vasi, ljudje so bežali na vse strani. Bilo je vse polno otrok, ki so ostali brez staršev ali so jih starši zgubili. Otroci so ostali na cesti, če so hoteli živeti, so bili prisiljeni krasti. Ob svojem prihodu v mesto dečkov sem tam dobil 400–500 takih fantov, ki jih je ustanovitelj po svojem sistemu razdelil v dvanajst hiš in vsaka hiša je bila ena enota, takoimenovana družina s fanti različnih starosti. Eden je bil zadolžen za kuhinjo, drugi za vrt, tako da so sami skrbeli zase. Vodja je bil eden izmed njih. Pri nas je bil tudi kak bogoslovec, ki je potem nadzoroval po nekaj hiš, jaz pa vse skupaj in tako smo se skupno na sestanku dogovarjali, kako bomo opravljali delo. Imeli smo tudi ljudsko in srednjo šolo ter veliko delavnico. Nekateri nadarjeni so šli na-

K sliki desno: Škof Alojzij Versiglia in duhovnik Kalist Caravario, salezijanska misijonarja na Kitajskem, ki so ju umorili nasprotniki njunega misijonskega dela pred 50 leti. Papež Pavel VI. ju je proglasil za mučenca sv. vere. Objavljamo povečano kopijo barvaste podobice o njiju.

告 牧 者 為 羊 舍 主

prej v višjo srednjo šolo v mesto in prav iz tiste šole je vsaj deset diplomirancev, ki so ali zdravniki ali profesorji, inženirji. Drugi pa so šli k raznim podjetjem in se tam izučili za razne poklice, da so si prislužili sami svoj kruh. Poleg hiš smo imeli tudi cerkvico, svojo zdravstveno postajo, šolska poslopja smo imeli v starih hišah nekdanjega podkralja Vietnama.

Vam je vlada to delo priznala in dovolila?

Da, to pa. Tudi pomagali so nam včasih. Velikokrat se je zgodilo, da nas je kakšna kaznilnica prosila, ali bi sprejeli kakšnega fanta. Veliko takih fantov je prišlo k nam, tudi neki fant, ki je bil osemnajstkrat v ječi. Prijeli so ga, ker ni „znal“ krasti, a je moral. Potem mi je bogoslovec, ki je nadzoroval njegovo skupino, dejal, da je fant zelo dober, iz dobre družine.

Ta vaš način vzgoje in samostojno delo je zelo zanimivo. So si fantje v „svojih“ hišah tudi sami gospodinjali?

V začetku so sami skrbeli za vse. Kuhali so po pouku, ki so ga imeli od 7. do 10. ure. V bližini je bil ribnik, kjer so si lahko nalovili rib, gojili so kokoši, imeli pri hiši psa. Iz skladišča so prejeli vsak dan določeno količino riža, zelenjave ali mesa. Vsaj ob nedeljah so imeli meso, kajti ti fantje s ceste so bili suhi, podhranjeni in jih je bilo treba najprej nasititi, da so tudi duševno okrevali. Začeli pa smo tudi z verskim poukom. Nekateri fantje so že bili katoličani, drugi ne. Radi so se učili, pa smo takoj začeli z „malim klerom“, ministranti, cerkvenim petjem, in tiste, ki so kazali navdušenje, sem začel tudi usmerjati v duhovni poklic. Ti fantje, kakršnokoli preteklost so že imeli za seboj, so imeli v sebi neki višji ideal, bili so drugim zgled s svojim življenjem, pobožnostjo pri maši, molitvijo rožnega venca vsak večer po stari vietnamski navadi, vsaka družina skupaj. Tako je še danes, da Vietnamci redno stopajo vsak večer k molitvi rožnega venca, v cerkev, in so zelo pobožni, mnogo bolj kot Kitajci, ki jih je duhovnost manj privlačila.

Je tudi na vašem področju divjala vojna?

Prav naše mestece ni čutilo napadov, čuli pa smo regljanje mitraljezov, bombardiranje. Nas niso napadali, verjetno zato ne, ker je naše zavetišče sprejemalo vse brez razlike in so v njem bili tudi otroci partizanov, ki smo jih tudi skrivali, če jih je vlada iskala. V tem zavetišču je bilo načelo: nihče nič ne plača, zato so nam pomagale oblasti, najprej francoska, nato vietnamska, in druge mednarodne organizacije. Pri nas nismo sprejeli otrok, če so imeli koga od staršev, ampak le najbolj zapuščene, brez svojcev, ker res ni bilo prostora.

Do kdaj ste delovali v Severnem Vietnamu?

Do leta 1954. Potem sem bil najprej dve leti v Hongkongu, kjer sem vodil tamkajšnjo obrtno in višjo srednjo tehnično šolo, ki jo je obiskovalo čez 1100 učencev, potem pa so me poslali v Saigon in tam sem ostal 20 let.

Tipični kitajski stolp v Hongkongu, kjer je naš Majcen večkrat po nekaj let deloval.

Kakšno delo ste opravljali v teh dvajsetih letih?

Imel sem različne službe, povečini sem bil ravnatelj. Potem smo si razdelili delo, tako da se je osamosvojila rokodelska smer, revni so bili v drugem zavodu, jaz pa sem prevzel skrb za duhovne poklice. Postavili so me za magistra novicev, kar sem bil 11 let, zadnje, enajsto leto že pod novo oblastjo.

So bile ob zavzetju Saigona razmere težke?

Bilo je bolj nevarno kot hudo. Vkorakanje partizanov je bilo mirno, skoraj brez bojov, stari režim se je v hipu sesul in drugi dan dopoldne so objavili novico, da je mesto zasedeno. Z nami in z mano osebno kot Jugoslovanom so bili še kar prijazni, večkrat smo imeli z novo oblastjo skupne sestanke, na katerih so poizvedovali tudi, kako je v Jugoslaviji. Enkrat so povabili nekaj naših gojencev, svoje gverilce in mene na večerjo, za katero so zaklali prašiča v čast Jugoslovanom. Moral sem imeti celo govor in premišljeval sem, kaj bi povedal. Pa sem začel, da sem med bivanjem na Kitajskem srečal Ho Shi Minha in da sva se pozdravila; takrat je bila Kitajska že pod Mao Tse Tungovim režimom. Takrat se mi je nasmehnil in odzdravil. No, sem rekel, zdaj se mi ta mož smehlja z oken in izložb saigonskih trgovin. Ko so to slišali, so bili presrečni, ker oni Ho Shi Minha nikdar niso videli, a so ga zelo spoštovali. Pozneje so mi celo dali častno dovolilnico, da sem lahko volil. Ko so zvedeli, da prihajam na volišče, so mi prišli naproti in je bilo vse zelo slovesno. Ta režim je

nastopil v Saigonu 30. aprila 1975, jaz pa sem ostal tam do avgusta leta 1976. Poslali so nam namreč dekret, da morajo državo zapustiti vsi misijonarji ne glede na red ali narodnost, in bil sem v zadnji skupini misijonarjev, ki smo odhajali. Zadnji dan smo se srečali še s saigonskim nadškofom, ki je v govoru pohvalil delo tujih misijonarjev, ki so v Vietnamu delovali več kot 350 let, ustanovili domačo katoliško Cerkev, ki danes šteje okrog tri milijone katoličanov, ima tudi veliko duhovnikov, redovnic ter okrog 30 škofov.

So zdaj razmere za katoliško Cerkev težje? Kakšen je bil odnos do vernikov?

Bilo je zelo težko, vendar je prav ta nadškof začel sodelovati. Že v začetku se je nova oblast držala Ho Shi Minhovega načela, da je treba na miru pustiti pagode in cerkve, ki da so nedotakljive. Izrazila je željo, da bi vietnamski kristjani v duhu Ho Shi Minhovih idej sodelovali pri prizadevanjih za svobodo naroda. Ob zavzetju Saigona je bila ustanovljena narodna vlada; Južni Vietnam je bil nekoliko boji partizanski in se je držal smeri, podobne jugoslovanski politiki, po volitvah pa so uvedli enotno smer; gotovo pa je, da so želeli pridobiti katoličane na svojo stran.

Kam ste odpotovali iz Saigona?

Bil sem zelo utrujen in pešalo mi je tudi zdravje, ker zadnje mesece nismo imeli dovolj hrane. Šel sem do Hongkonga, od tam pa na Taiwan (Formozo), kjer so me sprejeli v bolnišnico, ki jo vodi slovenski misijonar zdravnik Janež, ki me je tudi operiral. On je tam najznamenitejši kirurg, delal pa je že skupaj s Kerecem na Kitajskem, in ko je moral oditi, je prišel na Formozo. Vodi ga iskren ideal pomagati ubogim in revnim, nikoli ni hotel za svoje delo prejemati plačila, le kakšno cigareto rad pokadi ali popije kavico in rad prisluhne Beethovnovi simfoniji ali kakšni drugi klasični glasbi. Doma pa je iz Dolskega pri Ljubljani. Je misijonar laik, dela pa in uspe tudi v stvareh, ki se zdijo nemogoče.

Ste zdaj pripotovali naravnost s Formoze?

Na Formozi sem bil dve leti. Najprej sem se zdravil, potem pa sem tam nameraval tudi ostati. Njihova kitajščina pa je nekoliko drugačna od tiste, ki sem jo znal iz Kitajske. Pomagal sem spovedovati, pridigati. Pozneje pa sem bil tudi v nekem deškem sirotišču z okrog 60 fanti iz neurejenih družin.

Kdaj ste prišli domov in ali ste bili že na obisku doma?

Prišel sem ob koncu aprila. Zdaj sem doma tretjič. Prvič sem prišel leta 1958, ob 25-letnici moje nove maše, pa tudi mater sem imel še živo in bi me rada videla. Drugič pa sem prišel v Zahodno Nemčijo bolj zaradi urejanja gospodarskih razmer. Obiskal sem papeški inštitut za podpiranje bogoslovcev, da bi nam ta pomagal, kajti v Vietnamu smo imeli zelo veliko poklicev, kar je bilo nekaj izrednega in tudi moje največje veselje.

Kaj mislite, kakšno bodočnost ima zdaj Cerkev v Vietnamu?

Seveda so razmere težke, predvsem zato, ker se nihče ne sme premikati iz svojega okrožja. Ostati morajo, kjer so. Imajo rižna polja, vrtove le za zelenjavo in sadje. V cerkvi lahko svobodno delajo, vendar je ta svoboda okrnjena. Trije naši so v ječi. Eden, na primer, je imel svojo novo mašo nekoliko stran od svojega kantona in je bil takoj zatožen za tako „manifestacijo“ brez dovoljenja; še zdaj je v zaporu, in to že štiri leta. Drugi, tudi salezijanec, je bil ravnatelj bogoslovcev višjih letnikov, ki smo jih tam malo prej posvetili; bilo jih je pet, ki jih je razpošiljal v skupnosti, ki so imeli svoje cerkvice, pa se je tudi zaradi tega zameril, ker da jih je dal posvetiti brez dovoljenja. Odkar sem odšel iz Vietnama, bi bilo gotovo lahko posvečenih vsaj 20 duhovnikov in še toliko diaconov, a vsi še čakajo, ker ni dovoljenja. Nihče ne ve, kdaj bo dovoljenje dano. Oblasti pravijo, da je preveč duhovnikov in da je potrebno to stanje „regulirati“; ko bodo duhovniki potrebni, bodo dali dovoljenje. Nekdo mi je pisal: „Izgubil sem vsako upanje, da bi kdaj postal duhovnik, kar je bil moj življenjski ideal. Gospod, molite zame, da ne bi obupal.“ Niso ga še posvetili.

Ali čutijo ta pritisk tudi verniki sami?

Seveda, zlasti tisti, ki so bolj aktivni. Kristjani so drugorazredni državljani, ki jim ni dovoljeno iti v vse šole, vendar pa jim ne morejo zabraniti, da bi ne šli v cerkev, ker je katoličanov preveč.

Torej je tam zdaj vse v božjih rokah in ljudje zaradi takega odnosa veliko trpijo.

Mnogo trpijo zlasti tisti, ki so imeli kakšne odgovorne službe v državni upravi in podobno. Poslali so jih delat v velikanske gozdove, iz katerih bo malo prišlo živih. Delati morajo, dokler kaj zmorejo, mnogi dobivajo bolezni in počasi umirajo. Izčrpani so, zdravil zanje ni. To je bila tudi nova taktika, da so „spraznili“ mesto, da bi ustanovili čisto novo ekonomijo. Zaradi vojn je bilo namreč opuščenih mnogo riževih polj. Zdaj pa želijo, da gredo ljudje iz mesta, vsaj polovica od 4 milijonov prebivalcev v mestu, na ta polja.

Koliko časa ste bili torej vsega skupaj misijonar?

Dvaindvajset let na Kitajskem in prav toliko v Vietnamu, torej 44 let, od tega skoraj vedno na področjih, kjer so divjale vojne.

Kakšni pa so zdaj vaši načrti?

Ne bi vam še znal povedati. Seveda me mika med ljudi, s katerimi sem bil navajen živeti in delati, zaenkrat pa me zaustavljajo, da bi še nekaj časa tukaj ostal. Imam pa tudi že skoraj 75 let in tudi ne morem več računati na kaj „daljšega“. Tudi zdravje ni več najbolj trdno. In tudi Formozi prerokujejo, da tuji misijonarji tam ne bodo več mogli delati.

Človek vam ne bi prisodil toliko let, kolikor ste jih navedli. Želimo vam, da bi vam bilo zdravje še dolgo naklonjeno. Z vsemi izkušnjami, ki ste si jih nabrali, bi lahko še veliko naredili.

BODO "KATOLIŠKI MISIJONI" ŠE IZHAJALI?

Ker je v izseljenstvu vedno težje izdajati bogate „Katoliške misijone“, zlasti zadnje čase, ko je naročnikov vedno manj, stroški izdajanja pa so vedno večji, zato smo se zadnji dve leti prizadevali, da bi „Katoliške misijone“, ali kakorkoli drugače nazvani slovenski misijonski list, začeli izdajati spet v Sloveniji.

A zdaj je padla od cerkvenih predstojnikov odločitev, da Slovenija še ne bo začela izdajati misijonskega lista.

Ali naj torej slovenski misijonski list „Katoliški misijoni“ tudi neha izhajati? Ne mislimo razpravljati o važnosti „Katoliških misijonov“ pri vzbujanju slovenske misijonske zavesti in dejavnosti v skoraj 60 letih izhajanja.

Preprosto ugotovimo, da bi s prenehanjem „Katoliških misijonov“ vsaj v zamejstvu in zdomstvu slovenska misel utrpela veliko škodo, pa tudi naši misijonarji na terenu bi to bridko občutili, saj so jim „Katoliški misijoni“ najlepša vez med njimi in tudi z nami ter dragocena opora.

Zato upamo nadaljevati z izdajanjem priljubljenega misijonskega lista, a le z združenimi moči.

Baragovo misijonišče v Argentini bo še naprej dajalo na razpolago potrebne moči v ta namen, Vi, naši dragi naročniki pa boste radi več žrtvovali, da se bodo stroški izdajanja sproti pokrivali.

Zdaj se bo pokazala misijonska ljubezen slovenskega človeka v zamejstvu in zdomstvu v vsej lepoti: Peščica naročnikov bo z velikimi žrtvami izdajala in vzdrževala tradicionalni slovenski misijonski list in bo klicar k misijonskemu delu vsemu narodu, tudi v domovini.

Vrste naročnikov „Katoliških misijonov“ so se izčistile, zdaj imate list naročeni in ga plačujete oziroma ste ga bili dosmrtno plačali le tisti, ki ga imate radi, ker ljubite misijone. Zato upamo, da boste prav vsi ostali trdni in zvesti, četudi bo treba za list veliko več žrtvovati.

Naročnino bomo namreč morali v prihodnjem letniku dvigniti na 20 dolarjev letno, če hočemo, da list vzdržujemo na višini, kot jo misijonstvo zasluži.

V nas je veliko upanje, da boste to nemajhno žrtev lepo sprejeli. Lepo Vas prosimo, bodite tako misijonsko dobri!

Pa še s to povišico naročnine ne bodo vsi stroški kriti. Zato se spet obrachamo, zlasti na vse dosmrtne naročnike, ki Vas je tretjina vseh in ki ste že ob plačilu dosmrtne naročnine pokazali toliko misijonske ljubezni, da ji daste tudi zdaj duška in da s prostovoljnimi darovi v tiskovni sklad KM podprete svoj dragi misijonski list.

Za to se vsem priporoča slovenska misijonska akcija v izseljenstvu in zamejstvu.

BARAGOVO MISIJONIŠČE

RESNIČNE ZGODBE DEŽEVNE DOBE

O. VLADIMIR KOS S. J., Tokyo

Za uvod že cel dan dežuje.

Med opravki, ki sem jih bil lepo po vrstnem redu zaukazal žepni beležki, sem podčrtal obisk v Hibári-ga-óka, po naše Škrjančkov grič. Črta pod imenom me je opozarjala na to, da mi v tem kraju — od nekdanjega griča je ostala le vzpetina z železnico — ne bo treba kupovati kitajskih rezancev za kosilo; na tem griču, odnosno na tej ravnini, kot sem bil pripomnil, mi zmeraj postrežejo. Še enkrat sem na vse zgodaj pregledal beležnico; ne morem reči, da mi ni bilo prijetno ob pogledu na skrbno podčrtano ime Škrjančkovega griča, ki ga zdaj poznate, da ni drugega kot ravnina, z lepim številom rib in perutnine, ki je bila v trenutku mojega vpogleda v beležnico pri najboljšem zdravju; se razume, da so ribe plavale v velikih posodah, perutnina pa se je sprehajala pod košatimi drevesi znotraj določene ograje; tudi Japonci morajo spoštovati naravne zakone vsaj v zvezi z zgoraj omenjenimi živalmi. Enako ne morem reči, da mi ni bilo prijetno ob misli na izvrstne pečenke. Toda potem je začelo rositi in vsi smo vedeli, da je prišla deževna doba. Zakaj si je izbrala prav ta torek, ko so bile ribe v velikih posodah in perutnina znotraj določene ograje v najboljšem zdravju in torej pripravljene po usodi za pečenko, še danes ne vem. Dejal sem, da je začelo rositi; japonska beseda za deževno dobo je med drugim tudi cúju (po naše pisano, da se vam oči ne zrosijo) in pomeni roso. In kakšno roso!

Opis japonske deževne dobe.

Barva: belkasta, zelenkasta, siva; črna le, če se ji ne posreči uiti kemičnim dimom, ki že nekaj let polnijo tisti prostor, ki je še ostal nezaseden nad strehami velikih japonskih mest. Temperatura: toplo vlažna in včasih hladno vlažna; torej skoraj vzdržna, ko bi ne bilo tistega občutka pomanjkanja kisika v zraku, da bi si človek rad odpel ovratnik, potem srajco, potem kožo. Značaj: strahotna vztrajnost, tako da vlaga sčasoma likvidira vsako špranjo. Zvok: svojevrsten, a dojemljiv le, če ostale stvari utihnejo ali pa se potuhnejo; neke vrste vzdih, razdeljen čez cel dan. Nalezljivost: tudi če neha rositi, nadaljujejo strehe in veje in telefonski drogovi z izcejanjem vlage, tako da je čez teden dni sploh vsaka stvar mokra. Zavezniki: normalen dež, ki se pridruži rosi in v kratkem času ustvari velike mlake, Bog ve, kaj ga pri tem veseli; in sonce, ki spremeni roso v soparo, ki se izvrstno oprime kože pod srajco, tako da si vsak zaželi spet rose, rose, rose. Na tisti usodni torek je najprej začelo rositi, potem so se pridružile plohe z neenakimi presledki, tako da se ni dalo izračunati, kdaj se nameravajo umakniti.

Na Škrjančkovem griču.

ki je, kot zdaj veste, le ravnina, je voda začela rasti tako trmasto, da so mi telefonirali, naj tokrat ne tvegam obiska. S težkim srcem — težkim od praznega želodca, ki sem ga bil od zore treniral za kosilo — sem odložil slušalko; zdelo se mi je, da se mi skozi roso in ploho smeji jo ribe in pe-

rutnina v najboljšem zdravju, seveda vsaka na svoj način veselja. In kar naenkrat se mi ni hotelo nikamor, vzem sem pero in zdaj pišoč pripovedujem. Tako sem bil obljubil zmeraj prisotnemu, čeprav nevidnemu občinstvu mojih dobrotnikov, ki so že davno zasedli najboljša mesta našega misijona. Obljubil sem bil pismu za pismom: „Kakor hitro najdem čas...“ Resnično in z vsem srcem sem upal, da ga ne bom nikdar ali vsaj ne tako hitro našel, a nisem računal z deževno dobo. Nihče ni računal z njo. Zdaj mi je navrgla cel dan časa, morda celo dva ali tri dni. Moram se osredotočiti na zgodbe, ker mi sicer uhajajo misli k ribam in perutnini na Škrjančkovem griču (o katerem veste, da je le ravnina; a ribe in perutnina so v najboljšem zdravju). Toda če neha ta dež in rosa, bom moral nehati tudi jaz; žepna beležnica za ta torek ima še nekaj važnih (nepedrtanih) mest, ki me tiho kličejo k uresnitvenju. Čas tudi na Japonskem ne obstane, čeprav dopušča prilagoditev.

Japonska osebna imena

bom podal prevedena po naše; tako zavarujem ljudi, ki še živijo, pred neprijetnimi presenečenji. Po navadi pišemo rodbinska imena s kitajskimi zlogovnimi znaki, osebna pa ali s kitajskimi ali pa tipično japonskimi, ki so se skoraj vsi bili razvili iz kitajskih, a so prav po svoji enostavni obliki kot nalašč za učenje in branje in pisanje. Toda tudi tukaj ločimo dve vrsti zlogovnih znakov, tako da razumete, da jih prevod v slovenščino približa zahodnjaški praktičnosti. Moram pa — resnici na ljubo — dodati, da je včasih kakšno besedo, všteti ime, možno napisati z različnimi znaki, ne da bi se izgovorjava spremenila. Skušal bom torej prevesti tiste znake, ki so mi znani z ozirom na določeno osebo; kjer pa mi niso znani, pa se bom poslužil tkzv. piščeve svobode. Skoraj bi bil pozabil omeniti, da so tudi takšni kitajski zlogovni znaki, posebno pri imenih krajev in oseb, ki jih moramo brati izvirno japonsko, torej ne v smislu zlogov, ki jih normalno razumemo ob dotiku z govorenimi ali pisanimi znaki; včasih je potem takšna izvirno japonska beseda napisana v japonski pisavi od zgoraj navzdol na desni strani kitajskega znaka; včasih pa ni, tako da streljamo kozle ne le na Japonci, ampak tudi Japonci sami. Menim, da mi boste po tej kar se da enostavni razlagi — arheologij, med njimi salezijanski brat Nagy, so bili odkrili še eno pred-kitajskc, izvirno japonsko pisavo — iz srca privoščili tkzv. piščevo svobodo.

Eno neč pod streho samurajev.

Kraja Mišuku — po naše Vzvišeno gostišče — v uradnem japonskem vodiču ni, vendar se dokaj vidno stiska med prve vzpetine na podnožju gore Fudži in mežika v močno sonce proti jugu in Tihemu oceanu, ki pa je vsaj tri ure z avtom oddaljen in navadno skrit v megleni sopari. Med njegovimi hišami je tudi ena z ogromnim belorumenim obzidjem, ki ga odpira tradicionalen japonski portal ali mon; tradicionalen v tem smislu, da so si ga mogli privoščiti odnosno si ga morejo privoščiti le ugledni ljudje. Nekoč, ko ni bilo ne dežja in niti enega oblaka na nebu, sem vstopil skozi portal — čezenj se ne da stopiti, ker je tako visoko nad pragom in zidom —, da se odzovem vabilu prijateljske družine z imenom Gora Vročih Vrelcev; njeni predniki so pripadali, vse tja do leta 1868, vojaškemu sloju samurajev. Ta beseda je izpeljanka iz glagola samuráu, ki pomeni čuvati, biti na straži. Leta 1868 so na Japonskem odpravili vojaško diktaturo skupno s fevdalnim

Sveta gora Fudži na Japonskem;
na nje podnožju je doživljal misijonar Kos to, kar tu pripoveduje.

sistemom in uvedli moderno monarhijo, leta 1872 pa splošno vojaško službo. Toda po vsej Japonski so nekdanji samuraji obdržali družabni vpliv, in del tega vpliva sem gledal pred sabo v obliki prostorne hiše s še bolj prostornim vrtom v ozadju. Zunaj hiše je bilo trdno 20. stoletje, posebno kjer je stal in lajal svetlorjav; pes in kjer so kokodakale kokoši in frfotali metulji; notranjost hiše pa je dremala stoletja med zlatimi zasloni, meči in kopji, keramiko in uvelimi listinami. Prijazno in skrbno so mi vse razlagali in še sedaj čujem šelest orumenelega pergamenta, na katerem je slavni general Šingen Takeda (1521-1573) lastnoročno zapisal, da mu je bil eden izmed samurajev te družine rešil življenje, ko je bil prestregel v generala namerjeno kopje... Generala je zadela krogla, ko je na konju nadzoroval obleganje gradu Nóda. Pokazali so mi tudi knjigo, v katero so se vpisali tujci na poti k Fudži v začetku 20. stoletja, morda celo prej; najbrž je bil družino takratni župan naprosil, da prevzamejo gostišče za tujce, da ti najdejo čim lepši sprejem in odnesejo domov čim dragocenejše spomine.

Proti koncu dneva sem zvedel, da je gospodar evangeličan, njegova žena in ostali sorodniki pa da pripadajo različnim templom in hramom. Dodobra sem si tudi ogledal vrt, ki bi ga lahko imenovali nasad, tako velik je bil; „koliko čudovitih rastlin in dreves in zelenjave!“ sem vzkliknil, čemur je gospodar dodal: „in živali“, a šele pozneje sem dojel globine te opazke, ki mi jo je veter skoraj izmaknil, ko sem prisluhnil žuborenju vode na koncu vrta. Od časa do časa je čez zid zdrknil hrup ljudi in vozov na cesti, ki so se z dnevom odpravljali v večerno tihoto; in kljub temu, da je bilo tostran

zidu vedno tiše, so mi zagotovili, da bom imel počitek v najbolj izbrani in najtišji sobi hiše, „da si bom lahko privoščil resnično spanje“, so smehljaje dodali in nisem imel dvoma, da tako res hočejo. Pozno zvečer so me potem povedli po dolgem hodniku k tej izbrani sobi na koncu hiše, mi z globokim poklonom roščili „o jasúmi nasái“, po naše „prijetno počivajte“, in me prepustili ves prijetno dišeči sobi, nekoliko stari svetilki na tleh in japonski postelji ob njej, ki sestoji iz razgrnjenih in pogrnjenih blazin in odej. Preden sem truden ugasnil luč, sem opazil okno na skrajni steni in bambusove liste, ki so ga zakrivali. Celodnevno zanimanje na enaki ravni pozornosti, potem vroča kopel, potem ta kar se da prijetno tiha sobica — vse to se je v hipu spremenilo v eno samo željo po spanju, spanju. Zdrknil sem pod odeje, se prekrižal in hotel zmoliti svojo priljubljeno „Ljubi angel, varuh moj!“, kot me je bila otroka zmolčila mamica, pa zveze besed nisem več zmoget.

Ne vem, kako dolgo sem spal — minute, ure, stoletja. Ker ko me je pičil ogromen mosquito — pravimo mu jábuka, po naše „goščavski mosquito“ — v nezavarovano roko, sem se zavedel bolečine, čeprav se mi je zdela del hudobnih sanj. Toda žgoč občutek bolečine je narasel obenem z motornim zvokom vračajočega se Moskita v temi, z zvokom, ki ga ni mogoče pozabiti: najprej zveni kot kak zgubljen helikopter, potem se naenkrat spremeni v vedno manjše spirale, katerih edini namen je, mene, sovražnika vseh moskitov, tako zavesti, da bom neizogibni napad pričakoval na napačnem letališču svoje kože. Pridevnik „goščavski“ pomeni v določenih miselnih zvezah tudi „podeželski“ in „neizkušen“, kar se je v tem primeru izkazalo znanstveno pravilno. Posadka tega helikopterja ni vedela, da me je bivanje na vroči in prašni tokijski periferiji izurilo — do neke mere — v tej nočni borbi. Svoje zdramljene prisebnosti nisem hotel na noben način izdati; negibno sem ležal, pa tem bolj z ušesi lovil vsako spremembo v glasu krožečega helikopterja. Ta se je bližal zdaj skeleči roki zdaj izpostavljenemu licu, dokler se ni bliskovito spustil v vdolbinico med očmi in nosom. Še zmeraj se nisem zganil, počakal sem za strahotno dolgi drobec sekunde, med katerim se je mosquito osredotočil na mojo kri, nakar sem udaril od krvi nekoliko omamljenega sovražnika in po dlani začutil nekaj mehko toplega. S krvjo napolnjen mosquito je bil mrtev. Prežal sem v temo za drugimi helikopterji, a vse je bilo mrtvaško tiho.

Stegnul sem roko, da prižgem luč, pa svetilke nisem mogel najti; morda sem se bil v spanju premikal in tako izgubil orientacijo. Spet sem se hotel obrniti na svojo desnico, da nadaljujem potovanje v deželo sna, kar odrevenim. Tokrat je bil zvok drugačen, neizmerno skrben, kakor da nekaj drsi po steni ali po tleh in včasih postoji in spet drsi naprej. Tako se premika le eno bitje — kača! V popolni črnini sobe nisem vedel, kje in kako se giblje, in strah, ki se me je hotel oprijeti, sem potlačil nazaj pod odejo z mislijo, da gre — po šumu sodeč — za dvometersko nestrupeno áodájšo. Morda pa si želi iti spat pod odejo, iz tega ali onega kačjega razloga? Še preden sem okusil vso grenkobo te možnosti, sem zaslišal visok, napet, smrtno prestrašen glas podgane, nato pa divje copotanje nekje v isti temi, zdaj bliže postelji, zdaj bolj proč od nje. Le za hip sem si oddahnil, ker sem zdaj razumel namen kačinega gibanja; menda so podgane in miši neke vrste beefsteak — bifstejk, bolj pravilno rátstejk — v sicer enolični hrani kač. Toda

kaj ko se miš v smrtnem strahu zateče pod odejo? Copotanje je postajalo zmeraj hitrejšo, podganin krik zmeraj pogostejši, potem je bilo naenkrat vsega konec. Napel sem uho, pa nisem mogel ničesar čuti; najbrž kače požirajo pečenke brezglasno, sem si mislil. Skušal sem z očmi prodreti temo, a brez uspeha. Ne vem, kako dolgo je trajala tihota; zdelo se mi je, da spet čujem nekaj, kar se plazi, sicer previdno, a nekam leno — proč od mene. Potem sem čul zaporedoma tri določene zvoke; prvi me je spomnil na pristanek velike sove na okenski polici, drugi na globoko guturalni krik iste živali, ko lahko zgrabi plen, in tretji na ponoven zamah velikih peruti za odlet. Od same napetosti prisluškovanja v neprodorni temi sem znova truden zdrknil v sen.

Drugo jutro so se morali žarki precej truditi, da me zbude. Pogledal sem po sobi; res sem se bil izmaknil svetilki, a sicer ni bilo v sobi nobene odprtine; okno v steni je bilo zaprto. In vendar nisem sanjal: zgornji del roke je bil še zmeraj rdeč od moskitovega pika. Ozrl sem se navzgor k nizkemu stropu in vse razumel: bil je iz finega, skoraj prozornega lesa med tramovi. Pri zajtrku me je potomec samurajev vprašal, ali sem prijetno počival. „Izvrstno!“ sem s kar se da širokim smehljamem pokrtil svoj obraz, kakor se pač spodobi, če človek govori s potomcem samurajske vrsti: posebej sem pazil, da mi pri tem pogled ni zdrknil na roko z moskitovim pikom. Kot posebno poslastico so mi ponudili pražene kobilice, polite s sojinim sokom. Baje gre le za mlade kobilice, a dolgi kraki se dajo lepo razločevati. „Izvrstno!“ sem pohvalil tudi kobilice, zdaj ko je beseda „izvrstno“ itak pridobila nov zgodovinski pomen. Kobilice so bile brez glave in brez kril. Pohvalil sem gostitelja, da živi tako blizu narave. „Naravo si je treba znati podvreči,“ je rekel skozi kolobarje cigaretnega dima po zajtrku. In po kratkem presledku: „Vam lahko rečem, ker imate radi rastline in živali. Kdor jih ima rad, jih jemlje takšne, kot so. Prav nad vašo nočno sobico je podstrešje in do njegovega okna segajo veje starega hrasta. Ne vem, kako najdejo podgane in miši pot v podstrešje in kaj jim tukaj tako ugaja. Po hrastovih vejah se plazijo zdaj pa zdaj kače na podstrešje, včasih jih, site od miši, zalotijo sove iz bližnjega gozda. Tako je vse v nekem določenem sorazmerju.“ Otresel je dolgi pepel in zavzdihnil s pogledom v zeleno naravo: „Ali bo človek zdržal napetost tega živega ravnotežja? Oni dan sem našel na poti v hrib mrtvega mladega krokarja, ki je v kljunu še zmeraj držal svetlo steklenico, polno čudne kemične tekočine; s takšno barvo je včasih pobarvan oni kanal, glejte, na oni strani našega vrta; vanj se izteka voda tukajšnje važne tovarne.“ „Uboge živali...“ sem zamrmral, ne vedoč, na katero bi posebej mislil v vrsti miši, podgan, kač, sov in krokarjev. Le moskito ni prišel v poštev.

Skraini čas je, da z novim naslovom razbijem enoličnost.

Pravijo, da je naveličanost tipično človeška bolezen in da ni nobena celina, tudi misijonska ne, varna pred njo. Tisti, ki ji zapadejo, se morajo od znotraj osvežiti. Zanimivo, da v misijonskem delu niti enkrat še nisem opazil naveličanosti. A druga stvar je, iz zakladnice misijonskega spomina vleči na dan nekaj, kar bo v svetlobi novih oči ostalo le zgodba preteklih dni. Hvala Bogu, da je še dokaj ljudi zgornje zgodbe — vštevsji pisca — pri življenju, ker tako zgodba sega iz preteklosti v sedanost, takorekoč v živo srce. Glede sove v zgornji zgodbi pa nimam pojma. Pes na začetku zgodbe je dejansko

mrtvev; ne od kemične tekočine in ne od gadjega pika; ampak od pasje starosti. Tudi naslednja zgodba sega v sedanost, ker sem prav pred dvema mescoma govoril z junakinjo, ki mi je pokazala kar se da najkrajšo pot k svoji hiši, da jo lahko kmalu spet obiščem, ne da bi pri tem izgubil dve uri s povpraševanjem. Na Japonskem namreč hišne številke ne slede druga drugi. Toda poslušajte, kako se je vse zgodilo.

Marija

V nekdanji cesarski prestolnici Kjóto so se nekoč zbirali okrog prikupnega japonskega duhovnika g. Máeda posebno mladi japonski kristjani, ki jim je g. Máeda redno razlagal krščanski nauk. H krogu sta spadala tudi moja dobra prijatelja zakonca. Obilen Nagnoj, in (takrat še) gospodična Marija. Ko so češnje zacvetele, se je gdč. Marija zaročila; in ko so padli prvi javorjevi listi na jesenska tla, se je poročila z gospodom iz silno stare in ugledne družine z imenom Polje Mladega Riža. Toda med zaroko in poroko je g. Máeda nagovarjal moja zgoraj omenjena prijatelja, da se odločita za posebno diplomatsko misijo. Zaročenec gdč. Marije je namreč pripadal isti banki kot g. Obilen Nagnoj, a niti pojma ni imel, da je njegova zaročenka-katoličanka. Gdč. Marija je z vsem srcem ljubila svojega bodočega moža, obenem pa je dobro poznala njegove družine skorajda sovražno razpoloženje posebno do krščanske vere, menda vse tja od prvega krščanskega preganjanja v prvih tridesetih letih 17. stoletja. Gdč. Marija se je bala, da bi bil njen bodoči mož prisiljen, izbirati med ljubeznijo do nje in zvestobe do družinske časti, če bi družina zvedela o njeni veri, posebno v psihološko neprikladni situaciji. Še danes so znani primeri, ko družine razdedinijo sina ali hčer, ako se poroči z družini neljubim človekom. Toda zgoraj omenjena zakonca se za odkritje Marijine tajne zaročencu nista mogla odločiti in to kljub neprestanemu prigovarjanju in vzpodbujanju skupnega duhovnega pastirja. „Vzemimo, da za njeno tajno izve,“ sta se med seboj pogovarjala, „in se zanjo sprijazni on in njegovi domači; a vzemimo, da se ogorčen odvrne od nje; kdaj bo gdč. Marija spet našla moža, ki ga bo lahko enako ljubila?“ Nista mogla razvozlati takšnega problema in ker sta obenem hotela ustreči svojemu duhovnemu pastirju, ki je nanju prestavil vso svojo nado, sta v tem polletju med zaroko in poroko takorekoč zbolela od nemoči, premakniti zadevo z mrtve točke. Zaročenec g. Polje Mladega Riža se je čudil bledici svojega sodelavca, ki mu je vedno znova zatrjeval, da najbrž trpi od podedovane bledice (kar še zmeraj drži). Njuno — in Marijino — edino upanje je postala Božja Previdnost, s katero se je moral sprijazniti tudi preč. Máeda (ki še zmeraj vneto in uspešno deluje na ozemlju nekdanje prestolnice).

Na videz sta bila novoporočenca popolen, srečen par in iz dneva v dan je raslo občudovanje do sinove žene pri njegovih domačih. A kmalu je mlado ženo napadla skrivnostna bolezen. Najboljši zdravniki ji niso mogli pomagati in nekdanja pristrčna lepota se je le še kot senca držala komaj v telo povezanih kosti. Gospa Marija ni mogla več zapustiti postelje. Po prijateljih so zdravniki dali vedeti, da ločitev od tega sveta ni več daleč; da bo za mlado gospo celo resnično odrešenje. Mož je vsako prosto uro prebil ob ženini postelji; tudi njemu se je zdelo, da se je svet vrednega življenja zamajal in se bo skorajda zrušil v brezmiselnost. Naenkrat ga je žena neko nedeljo po-

Japonske jaslice z Marijo in Detetom. . .

gledala z velikimi, otožnimi očmi: „Ali ti smem zaupati tajno, ki ti je še nikdar nisem povedala? Ali ne boš jezen?“ Mož je zgrabil njeno suho roko. „Veš, da ti hočem izpolniti vsako željo. . .“ „Ali veš, da imam še eno ime — Marija. Katoličanka sem. Kako sem včasih hotela iti v cerkev, pa sem se bala, da boš jezen in me morda spodil iz hiše.“ Mož je zdrknil na kolena k postelji in držal njene roke: „Moja uboga Marija! Zakaj mi nisi tega prej povedala? Naslednjo nedeljo te popeljem v cerkev, če boš za to dovoj močna.“ In še to in ono ji je rekel, kar pa mi doslej niti zakonca Obilen Nagnoj niti gospa Marija niso posebej omenili. Po tej bolničini spovedi se je zdravje nenkrat začelo vračati, tako da je že po štirinajst dnevih gospod Polje Mladega Riža povedel srečen srečno ženo v cerkev, v katero jo je potem redno spremljal, čeprav še do danes sam ni katoličan. A kakor mi zatrjujeta zakonca Obilen Nagnoj, se je gospod Polje Mladega Riža čudovito razvil pod vplivom svoje ljube žene in ni daleč od želje po sv. krsta. Upam, da bom drugo leto srečal Marijinega moža; na mizici imam njegovo povabilo; letos je bil odsoten po opravih svoje stare banke. Gospa Marija ina štiri otroke in se dostikrat veselo smeje, le njena hiša stoji v tako zamotani četrti, da sem jo bil iskal skoraj dve uri. Po povratku v Tokio sem zvedel, da sta zakonca Obilen Nagnoj vedela le za njen — stari naslov. . .

(Sledi.)

Dragim naročnikom!

„Baragovo misijonišče“ izdaja „Katoliške misijone“ z nemajhnimi žrtvami. Misijonske prijatelje — naše naročnike lepo prosimo, sodelujte z rednim plačevanjem naročnine! Vsako opominjanje pomeni novo delo in nov strošek in podraži izdajanje lista. Bodite tako dobri in poskrbite za plačilo sami od sebe! Hvaležni Vam bomo in tudi s tem boste misijonsko sodelovali!

„Katoliški misijoni“

NOVICE IZ ZAIRA

S. MOJCA KARNIČNIK, KOLE

Vaše božično pismo je prispelo sem prav na velikonočno vigilijo. Kot vidite, je romalo čez „veliko lužo“ in semkaj do mene cele štiri mesece. Malo za šalo malo za res se sprašujem, ali bi Vam ne bi morala za Božič voščiti že sedaj...

Istočasno v Vašim pismom je prispel tudi Vaš knjižni dar: Alekseja Goriškega roman „Popotniki“. Knjigo sem že prebrala in moram reči, da mi je bila izredno všeč. Ob njej sem celo dobila novega poleta za svoje delo. Kako globoki in prepričljivi so razgovori Sergeja s Stankom! Še jaz si bom od njih lahko kaj „sposodila“ za svoje debate s študenti.

Od mojega zadnjega pisma se mi je nabralo kar precej gradiva. Veste, nikoli si ne bi bila mislila, da more biti življenje v takem zakotnem kraju, kot je Kole, tako razgibano. Lahko rečem, da živimo neprestano v znamenju „pričakovanja“. Komaj je kak važen dogodek za nami, že pričakujemo drugega.

SMRT STAREGA ŠKOFA

Naš škof, katerega ste v zadnjem pismu še občudovali zaradi njegove trdnosti pri 80-ih letih, je 4 dni pred Novim letom za stalno zapustil Kole, kjer je bil preživel nič manj kot 42 let. Kar nenadoma je pričel slabeti in ugašati, kakor svetiljka, ki ji primanjkuje olja. Zadnje dneve smo bili že v resnih skrbih zanj. Ker je naša škofija še vedno brez prevoznega sredstva, smo prosili protestante v Kamangi, da bi ga prišli iskat s svojim letalom. Ker nismo prejeli niti negativnega niti pozitivnega odgovora, smo ves teden vsi ves čas skrbno poslušali, ali se vendar že ne sliši brnenje motorja. No, slednjič je letalo le priletelo in vse se je izvedlo s tako naglico, da se nismo mogli niti v redu posloviti. (Škof je bil Belgijec in je odšel domov v Belgijo. Sedaj čujemo, da se je že precej okreпил.)

NOVI ŠKOF — DOMAČIN!

Sredi februarja smo prejeli novico, da je sveti oče imenoval za Kole novega škofa, nekega redovnega predstojnika iz Kinshase, domačina. Že nekaj dni nato nam je ta naš bodoči škof sporočil, da pride pogledat svojo novo škofijo skupaj z nadškofom iz Kanange (tudi ta je domačin). Tako smo spet čakali in sicer ne ravno prekrižanih rok, kajti prebivalci Koleja so hoteli svojega bodočega škofa čim lepše sprejeti. Kamorkoli si tiste dni prišel, nikjer se ni govorilo ničesar drugega, kakor o tem dogodku. Šolarji so imeli vsak dan pevske vaje, vadili so plese, čistili okolico misijona; vsi prebivalci so morali sodelovati pri pripravi darov. Z eno besedo: vse je bilo čisto iz tira.

Obiskovalca s spremstvom sta se zadržala v naši škofiji dober teden. Poleg našega misijona (tukaj je središče škofije) sta obiskala še

tri druge. Povsod so jima priredili veličastne sprejeme, kot znajo to le Afričani. Tukaj se ob takih in podobnih prilikah vse ostalo za več dni prekine. Takoj po svojem obisku v Koleju je naš bodoči škof odšel na sprejem k svetemu očetu v Rim. Ob tej priliki je izvedel, da bo posvečen v škofa v Kinshasi, ob prihodu papeža v Zaire. (To je prav danes, 4. maja. . .!) Malo smo si nekateri oddahnili ob tej novici, kajti pripraviti podobno slovesnost tukaj v Koleju, ne bi bila majhna stvar. Vendar preveč poceni le ne bo šlo, kajti naši ljudje preveč radi praznujejo in hočejo pripraviti svojemu škofu čim bolj sijajen sprejem ob njegovem prihodu med nas, kar bo po vsej verjetnosti 25. maja. Samo „imenitnih“ gostov bo okrog 200, vseh povabljenih bo pa gotovo nad 1000. Ljudje so pripravljani narediti tudi do 80 km in več peš, da kaj takega doživijo. Za vse te bo treba preskrbeti jedačo in pijačo, za „imenitne“ goste tudi prenočišče. Že pred več tedni so bile imenovane razne komisije, tako na primer: komisije za popravila, za manifestacijo, za liturgijo, za sprejem. Sestanki so večkrat na teden. Na njih predsednik vsake komisije poroča, kako poteka njegovo delo. Ogromne skrbi imamo s prenočišči, kajti primernih stavb je zelo malo. Vse, kar obstoji, je pa potrebno temeljitega popravila, prav tako cerkev — naša katedrala —, ki je prava podrtija. Pri tem nam primanjkuje najbolj osnovni material, kot je na primer apno ali razne barve.

Škof je naredil na nas zelo dober vtis. Upamo, da bomo mogli z njim zelo lepo sodelovati, pričakujemo pa z njegove strani tudi marsikatero spremembo na boljše, zlasti glede pastoralnega dela v škofiji. Sin svojega naroda je, in če bo moder, bo lahko dobro uporabil svoj vpliv na ljudi.

VAŽNOST KATEHISTOV

V tednu po Veliki noči smo spet imeli ne daleč od tu tridnevni seminar za katehiste. Zbralo se jih je lepo število: 65. Sprašujete, zakaj se s takimi in podobnimi tečaji ukvarjava midve s sestro. Ker je duhovnikov premalo. Omenila sem Vam že v enem prejšnjih pisem, da vsa naša velikanska škofija trenutno premore le devet duhovnikov, od katerih je le eden domačin, in še od teh se prav za prav dva odpravljata v Evropo zaradi bolezni. Večina teh dela v prosveti; za pastoralno delo ostaja le en misijonar. Na skrbi ima 140 vasi, katere sistematično obiskuje, velikanska območja pa ostajajo skoraj povsem neoskrbljena. Velik del kateheze je na ramah katehistov, ki pa so za svoje delo slabo pripravljani. Naša ideja oziroma velika želja je, organizirati ekipo, ki bi dva ali trikrat na leto (med vsakimi počitnicami) pripravila vrsto predavanj, katera bi se posredovala različnim skupinam katehistov v škofiji, tako da bi v enem letu prišli vsi na vrsto.

„Žetev je velika, delavcev pa malo. . .“

„Prositate torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev!“

MOLIMO ZA DOMAČE DUHOVNIKE V MISIJONIH!

Šola Korana v mošeji v Ahmenadabu, Indija.

IZ SONČNE ZAMBIJE

Lusaka, 5 maja 1980

Skoraj vsako leto kdo od naših Zambijcev odleti domov na zaslužen oddih. Letos sta na vrsti oče Jože Kokalj, ki je enajst let pridno urejal tale listič, in pa medicinska sestra Barica Rous. Jože je odletel iz Lusake že 17. aprila, Barica pa mu bo sledila čez nekaj tednov.

Kot je znano, mi redovniki odhajamo na dopust vsaka štiri leta. Laični misijonarji pa po vsakem tretjem oziroma petem letu, ko se jim izteče vsakokratna pogodba.

Barica bo ostala doma tri mesece in bo misijonskim prijateljem v Sloveniji lahko marsikaj povedala iz svojega šestletnega izkustva v zambijskih bolnišnicah. Prva tri leta je skrbela za gobavce v Liteti, zadnja tri pa se je posvečala bolnikom v splošni bolnišnici v Čilongi.

Jože odhaja domov za pet mesecev. Dodatni mesec si je izprosil, ker namerava doma pisati knjigo o Zambiji. Znano je, da je leta 1972 napisal knjigo Iz Sončne Zambije. V njej je predstavil deželo, pa tudi vse takratne slovenske misijonarje in njihovo delo. V svoji drugi knjigi pa bo razmišljal o potih, ki jih zambijska Cerkev ubira v sedanosti, in o prihodnosti, ki se tej mladi Cerkvi obeta. Slovenskemu bravcu bo poskušal približati mala krščanska občestva in poteze tukajšnjega krščanstva. Knjiga bo pisana preprosto in bo polna slik iz tukajšnjega življenja. Ker je Jože tudi pesnik, bo seveda dodal še katero od svojih pesmi. Knjigo pričakujemo že za misijonsko nedeljo.

Sicer pa nam je Jože povedal, da namerava prebiti letošnji dopust predvsem v krogu svojih domačih. V molitev pa priporoča svojega očeta, ki je hudo bolan.

NOVICE IZ BOTSWANE

Najvažnejša novica od tod je, da smo v prvi polovici februarja preželi obilen dež. Petindvajsetega januarja letos je predsednik države, Seretse Khama, žalostno razglasil „drugo leto suše v Botswani.“ Podpredsednik pa je predlagal, da bi bile po vsej deželi javne molitve za dež, da bi, „če že pridelkov ne bo, imeli vsaj dovolj pitne vode zase in za živino.“ Živina je naše glavno bogastvo.

Takoj po predlogu so plemenski poglavarji in cerkveni voditelji povabili ljudstvo k molitvam. Odmev Cerkva in ločin je bil hvale vreden. Spet se je pokazalo, da v Botswani živi ekumenski duh. Odmev ljudstva, vsaj v Serowe, pa je bil skromen. Spet se je pokazalo grenko dejstvo, da so mnogi ljudje opustili svoje stare obredne molitve, novih, krščanskih, pa se še niso oprijeli. Toda, kakor v Abrahamovem času, ko je Bog obljubil, da bo prizanesel Sodomi, če tam najde le peščico vernih, tako se je letos usmilil Botswane morda le zaradi peščice vernih, ki so ves teden vztrajno molili. Zanimivo je bilo slišati naše ljudi, ko so mo-

lili za „dež Boga vsemogočnega in za dež Khame“ (Khama je najpomembnejša kraljeva rodbina v deželi.) in dež je res prišel v obilju.

Da, naši ljudje znajo moliti. Pred kratkim je bilo neko dekle v zelo kritičnem stanju ob porodu. Njena mati je članica ene od proizvodajalskih skupin, ki jih vodim. Dan po porodu, ko bi ta skupina morala imeti sestanek, pa prideta k meni dve ženi iz te skupine in rečeta: „Sestra, danes bomo pa namesto na sestaneke šle raje na dom matere tega dekleta in jo bomo podpirale z molitvijo...“

Sr. Zora Škerlj.

TO IN ONO IZ MUMBWE

Teško je verjeti, da je ozemlje naše župnije večje kot cela Slovenija. Pa je vendarle res! Prebivalcev pa ima precej manj, le kakih sto tisoč. Le kdaj komo vse dosegli?

Prvi misijonarji so prišli na mumbsko področje že leta 1953. Misijonsko postajo so zgradili v kraju Karendu. Kraj pa se ni nikoli kaj prida razvil, pač pa je Mumbwa postajala vse važnejši center. Zato so leta 1969 središče župnije prestavili v Mumbwo. Danes mestece samo že šteje kakih šest tisoč ljudi. Že od vsega začetka delujejo v Mumbwi tudi sestre. Učijo na gimnaziji in vodijo gospodinjsko šolo. Njihova prisotnost zelo blagodejno vpliva. Še več pa si obetamo od sestre Karoline, ki se od letos posveča izključno pastoralnemu delu v župniji.

V Mumbwi sta že od leta 1975 po dva duhovnika, vendar pa po prevzemu župnije leta 1978 kar osem mescev nisem dobil pomočnika. Potem se mi je pridružil hrvaški misijonar oče Ivan Gervac. No, in letos smo dobili še zambijskega jezuitskega brata Williema Shulo. V troje gre laže. V Mumbwi tako nastaja skupnost, ki bo sama po sebi govorila, saj Afričani bolj gledajo na zgled kot pa na besede.

Pri reševanju problema evangelizacije smo se sporazumeli, da se je treba lotiti dela v mestecu samem. Tako smo spremenili dolgoletno prakso zelo rednega obiskovanja podružnic. Še jih bomo obiskovali, toda poudarek je na mestu. Delo pa smo si razdelili takole: Brat Williem bo organizira mala krščanska občestva in obiskoval bolnike v bolnišnici, oče Ivan poučuje na gimnaziji in dela z mladino, meni pa je ostal zapor in vse ostalo župnijsko delo. Na podružnice pa gremo skupno ali posamezno ob določenih dnevih. Res je lepo, da nisem več sam!

V zadnji številki Sončne Zambije sem omenil gradnjo cerkve v Nangomi. Gradnja hitro napreduje in do praznika Svetega Jožefa Delavca bodo zidovi že do strehe. Da si ne bo kdo mislil, da je to kakšna neznatna cerkvica, naj vam povem še njeno razsežnost: enatrideset metrov bo dolga, dvanajst široka, visoka pa šest. Bali smo se, da bo prevelika, pa se je na Veliko noč že zbralo v njej blizu tristo ljudi. Nangoma leži ob glavni cesti Mumbwa-Lusaka. Od Mumbve je oddaljena petdeset km. Zaenkrat bo služila kot mašno središče petim podružnicam. Ko pa bodo duhovniki na razpolago, bo pa tam nastala nova župnija Svetega Jožefa. Cerkev v okraju Mumbwa se širi.

Stanko Rozman

Močni v temni srajci je Stanko Rozman, misijonar na desni je župnik v Kizito Janez Mlakar, oba črnca sta katehista. Stojijo ob cerkvi sv. Kizita.

ŠE NEKAJ VTISOV IZ VZHODNE ZAMBIJE

Štirje meseci, ki sem jih prebil pri Belih Očetih, so bili zelo zanimivo in koristno izkustvo. Beli Očetje delujejo samo v Afriki in do nedavnega skoraj izključno na podeželju. Zato je njihov način dela prilagojen prav tem pogojem. Vedno žive v troje. S tem so hoteli preprečiti osamljenost, ki je eden največjih sovražnikov misijonarjev. Obenem so pa s tem zagotovili kar se da gladek prehod ob premestitvah. Te so, če pomislimo na pogostost bolezni in dopustov v domovini, pogoste, hitre in nepričakovane. Zato so si Beli Očetje domislili celo vrsto učinkovitih pripomočkov, ki pomagajo novemu duhovniku (ali sestri), da se kar najhitreje znajde v fari.

Prvi tak pripomoček je prav gotovo natančen in zanesljiv zemljevid župnije, z vsemi podružnicami, malimi občestvi, vasmii, potmi in mostovi. S pomočjo zemljevida preštudiraš pot, preden se odpraviš od doma. Pred zemljevidom se posvetuješ z bolj izkušenimi šoferji, ki ti povedo, kje je najlažje prečkati reko ali močvirje, pa kje je most in kje ga ni.

Drug koristen pripomoček je natančna kartoteka vseh kristjanov in katehumenov. Poleg župnijskih knjig, ki so v tej deželi tudi edine matične knjige, ima vsaka župnija tudi seznam posameznikov z osnovnimi

podatki in po abecednem redu. Ta seznam služi kot kazalo matičnih knjig. Družinsko kartoteko z vsemi važnimi podatki za posamezne kršćanske ali polkršćanske družine pa navadno vodijo v dveh izvodih: ena je urejena po vaseh, druga pa za celotno župnijo. Podobno so registrirani tudi katehumeni. Tako knjigovodstvo zahteva precej dela in vsaka župnija ima svojega uradnika, ki vodi te stvari. Je pa skoraj neobhodno v krajih, kjer večina ljudi nosi enega od petih priimkov in kjer je navada, da si ljudje svoje „rojstno“ ime vsaj nekajkrat v življenju spremenijo. Krstno ime je skoraj edini zanesljivi podatek – seveda v kolikor si ga ljudje zapomnijo.

Še en pripomoček v pomoč novemu sem videl na vzhodu: letni koledar. V začetku leta duhovniki skupno sestavijo program dela za vse leto, ga razmnožijo in porazdelijo po fari. S tem ljudje za celo leto vnaprej vedo, kdaj bo v njihovem kraju maša, kdaj izpiti katehumenov ali otrok, kdaj krsti, kdaj tečaji itd.

Vsi ti trije pripomočki so tudi meni veliko pomagali, da sem se zelo hitro vživel v način dela in življenje v župniji Chassa. Ker je bolezen nekajkrat razsajala po hiši, je bila moja pomoč pri župnijskem delu kar najbolj dobrodošla: Skoraj vsak konec tedna sem prebil na kateri od petnajstih podružnic. Veliko sem kršćeval: Vsega skupaj vsaj sto petdeset otrok (po večini šolarjev) in tudi nekaj odraslih. Ker ljudje radi poimenujejo otroke kar po duhovniku, ki jih krsti, je tako po moji zaslugi v Chassi tudi več Jožetov kot bi jih pa sicer bilo.

Branko Rozman

POROKA NA VASI

Ena od manj privlačnih točk v delovanju Belih Očetov je bil način obhajanja poroke. V Chassi so bile do nedavnega vse poroke pri fari. To je pomenilo, da so v sredo zjutraj ženin, nevesta in priče pripeljali v župnijsko cerkev in skoraj mimogrede „opravili“ poroko v prazni cerkvi. Taka ureditev gotovo ni pomagala k pomembnosti cerkvene poroke v očeh vaščanov. Zato smo januarja letos problem pretresali na dekanijski konferenci in sklenili, naj bodo odslej poroke na vasi, v malih občestvih in to tisto soboto v mesecu, ko je duhovnik na podružnici.

Naslednjo soboto se mi je ponudila priložnost, da stvar izpeljem v praksi. Vse dopoldne sem kršćeval in „sestankoval“ v Kamandi, lepem kraju v gorah tik na mozambiski meji. Kar ti pride še poročni par. Ker smo med mašo imeli krste, bi bila poroka šele po maši, tam nekje ob enih popoldne. Pa sem jim predlagal, da imamo poroko v njihovi vasi, ob petih popoldne. Malo so premišljevali, nevestina mati se je pritoževala, da še nima piščancev za zakol, toda zadnjo besedo je imel ženin.

Popoldne je sonce sijalo kot za stavo. Lepa gora Cigeliza me je mikala, pa ni bilo časa zanjo. Cerkevni zbor je ravno končal vaje, pa sem še nje povabil, da bo slovesnost večja. Po še kar prevoznih cestah prispemo v vas Cimwendo. Vsa vas je bila pokonci, tako je kazalo, le o svatih ni bilo ne duha ne sluha. Veliko ljudi je čakalo na spoved.

Mladinski zbor pri cerkvi sv. Kizita. Na tekmovanju lusaških zborov je zasedel prvo mesto.

Zmenili smo se kar pod lepim košatim drevesom. Tudi pokoro so spovedanci molili kar kleče na vaški zelenici. Čisto naravno in samoumevno.

Čez kake pol ure se končno od vasi sem prikaže dolg sprevod. Ženin in nevesta sta pokrita z velikim prtom. Počasi, slovesno stopata proti cerkvi. Svatje pa pojejo, jodlajo in plešejo okrog njiju. Hitro pripravimo oltar. Cerkvica je majhna, le kakih sto ljudi se stlači vanjo. Drugi stoje zunaj in gledajo v cerkev skozi line (oken te cerkvice nimajo). Začnemo z mašo. Zbor prepeva, ljudstvo poprime, da se streha nad nami strese. Nekoliko preveč, najbrž... Kajti iz slame nad nami kar naenkrat pade precejšnja kača – naravnost med pevce. Ni bilo časa za paniko, v tem primeru bi bilo tiste cerkvice kaj hitro konec, bobnar je bliskovito odskočil na svojo klopi in kačo treščil – z bobnom. Še v istem trenutku je h kači skočil naš katehist, jo pograbil za rep in že je frčala skozi linc, ljudem nad glavami. In medtem se petje sploh ni ustavilo. Peli smo: Gospod, usmili se.

Potem je šlo vse v najlepšem redu, le sveče niso hotele goreti v tistem prepihu. Zato smo mašo – sonce je medtem že zašlo – končali ob luči baterije. Po maši smo imeli spet sprevod, tokrat nazaj v vas. Skozi vas sta ženin in nevesta stopala po preprogah, ki so jih ljudje pokladali pod njune noge. Splošno ranjanje okoli nevestinega doma je zaključilo slovesnost. Zadovoljstvo je bilo splošno, tako obhajana poroka bo ostala v spominu. Koristna pa je bila gotovo tudi v duhovnem oziru.

Branko Rozman

V CHELSTONU

V začetku marca je Stanko Rozman pribrzel in naju z Ivanom (Gerovcem) peljal v Lusako. Tu so me začasno nastanili v Chelstonu pri neutrudnem Lovrencu Tomažinu, ki ima to srečo (ali nesrečo), da se mu občasno pridruži skoraj vsak Slovenec. Dela tudi tukaj ne manjka. Poleg treh cerkva, ki že stojijo, oče Lovrenc gradi še četrto, ki bo nekako narodno svetišče Fatimske Marije. Za Veliko noč sva vodila dvodnevno duhovno obnovo pri vseh cerkvah. Tudi obredi so bili lepo obiskani. Posebno še na Veliki Petek, ki je tukaj državni praznik. Po obredih smo imeli še križev pot skozi mestne ulice. Z zadovoljstvom smo opazili, da se je procesija v vsaki ulici vidno podaljšala. Iz tega, kar sem videl letos na Cvetno nedeljo in na Veliki petek, sklepam, da imajo Zambijci zelo radi procesije. Bog ve, če ne bi kazalo uvesti še velikonočno procesijo, kot jo imamo v Sloveniji?

Prihodnji mesec se bom končno naselil v Materu in začel delati v župniji Svetega Kizita.

Jože Grošelj

RAZNO

KRISTINA MLAKAR je bila bolna na pljučih. (Pneumothorax). Zdaj pa sporoča prijateljem, ki so bili v skrbeh zanjo, da je že zdrava in tudi že poučuje.

JOŽETA ROVTARJA v Mpimi smo obiskali na Velikonočni ponedeljek. Občudovali smo njegovo vzorno gospodarstvo in vrtove, pa tudi njegovo pridnost, saj zdaj dela za dva (drugi brat se je vrnil domov v Nemčijo).

RADKO RUDEŽ si trenutno nabira novih moči v duhovnih vajah. V kratkem se vrne v svoj ljubljeni Katondwe. Neodvisnost Zimbabwe, ki nas je vse tukaj v Zambiji zares razveselila, bo prinesla boljše čase tudi v Katondwe, ki je med vojno veliko trpelo.

JANEZA MUJDRICO, ki končuje teologijo v Torontu, pričakujemo v Zambiji še to jesen. V Torontu bo potem ostal samo še *Lojze Podgrajšek*, ki to pomlad končuje drugi letnik bogoslovja.

KRIVI PREROKI

V zadnjih tednih se zambijska javnost zabava na račun „Jezusa iz Kitwe“. Možakar, ki si je vtepel v glavo, da je Jezus, ki je spet prišel na svet, si je izbral dvanajst apostolov in registriral svoje gibanje kot posebno „Cerkev“. S tem se pa podobnost z našim Jezusom tudi konča. Ta novi „Jezus“ se vozi okoli v avtomobilu neke svoje učenke, ima svojo tajnico in telesno stražo, ljudi pa nič rad ne srečuje. Posebno slabo ime ima o časnikarjih, ki kar ne morejo do njega. Bajje je sposoben narediti čudež, pa se tega dela še ni lotil. Težave ima tudi s policijo, ki budno pazi, da „Jezus“ ne pohodi zambijskih zakonov. Poleg tega ima še težave z ljudmi, ki trdijo, da so njegovi sorodniki iz časa prvega prihoda, in seveda od „Jezusa“ hočejo denar. Pojavil se je tudi nekdo,

P. Lovro Tomažin v Kanangi pozdravlja škofa.

ki trdi, da je Juda Iskariot. Bajе ga nadleguje tudi lastnik tistega osla, ki ga je Jezus jaha! na Cvetno nedeljo. Trdi, da osla ni nikoli dobil nazaj, in hoče, da mu „Jezus“ plača osla in obresti za 1950 let... Pa naj še kdo reče, da bi bilo Jezusu danes laže kot mu je bilo v njegovem času.

Čudne ločine se pojavljajo tudi drugod po svetu. Ljudje, ki se na to razumejo, pravijo, da jih bomo v našem času pričakali še veliko. Bliža se namreč leto 2000.

DEŽELA SMARAGDOV

Zambija se bo verjetno kmalu uvrstila med največje pridobitnike smaragdov na svetu. Cela področja dežele so že zastražena zaradi njih. Do sedaj je namreč „smaragdna mrzlica“ tresla predvsem pustolovce iz sosednjih dežel, ki so hoteli čez noč obogateti. Država pa od tega ni imela nič. Eden od tistih nepridipravov je celo odnesel križ iz cerkve v misijonu Lumimba, ki je bil narejen iz „lepih zelenih kamnov“. Da so bili tisti kamni v resnici smaragdi, je župljanom prišlo na misel šele, ko križa že ni bilo več.

O misijonarju o. Janezu Mlakarju in o novi župniji Kizito, v kateri je ta misijonar lep čas deloval, objavimo v prihodnji številki lep intervju, ki ga je imel že pred časom njegov sobrat o. Stanko Rozman S.J. z njim.

JUTRANJA POT

(ki vodi mimo šole katoliških misijonskih sester, nekje na sredi Japonske.)

„Dobro jutro, marjetica!“
sem vzkliknil na zgodnji poti,
„Dobro jutro!“ še bolj na glas
sem prosil odmev v samoti.

Cvetka komaj za žarka hip
vzdrhtela je v zibki spanja.
Spi, marjetica, trudna spi!
Čebele še ni iz panja...

Šel sem k hiši, kjer kamnat kip
pred bambusa steno čuje:
z licem kakor Marijinim
v nebesih, kjer zdaj stanuje.

„Dobro jutro, moj Cvet neba!“
sem vzkliknil v potez belino.
V licu vžgalo je sonce žar
in v njenih dlaneh zlatnino.

Šel sem z žvižgom na ustnicah,
ker kip je kot vez z nebesi.
Nič tako ni bilo me strah
krvi na daljav zavesi.

VLADIMIR KOS

PESEK OD ZVEZD OAZ.

Ta čas, ko se mi pehámo,
živeč med sredstvi, vzponom in
[padom,
se bambusi ženijo z zeleninami
med ptičkov piščaljo
„čovi, čovi“.

Oblakom, goram beline,
se ne mudi v daljav pristanišče;
postajajo, gledajo in uživajo,
kako je ves dan in vso noč
z zemljó.

Morda pa strmé v tovarne,
kjer skušamo sestaviti barve in
[snov

za daljši, boljši in lepši čas.

Na oknih je pesek
od zvezd oaz.

V pesmi se skriva problem posredovanja napredka v misijonskih deželah; ali ga lahko razluščite? Dejstvo je, da prenekatere misijonske dežele želijo Zahod napredka, ne Zahod krščanstva: kot da ni Zahod napreden prav zaradi vrednot krščanstva.

VLADIMIR KOS

AZIJSKE MISIJONARJE SEM OBISKAL

L. L. C.M.

ZADNJA POSTAJA: PRI O. VLADIMIRJU KOSU NA JAPONSKEM

Po mirnem letu smo okrog 17. po moji uri pristali na tokyjskem letališču. Tamkajšnja ura je kazala že 18. Bilo je tudi že precej temno. Pri pregledih je bilo vse v redu in kmalu sem se s prtljago znašel zunaj letališkega poslopja v velemestu Tokyo. Zunaj vse polno ljudstva. Pri izhodu zapazim napis "Special Taxi". Stopim bliže, da vidim, kaj in kako. Krasne črne limuzine, šoferji v dolgih črnih suknjah, z belimi rokavicami in belimi ovratniki ter črnimi metuljčki pod brado... Tole bo najbrž drago, sem si mislil, a ker se nisem vedel kam drugam dejati, sem se odločil, da prenesem ta strošek, samo da čim preje pridem do misijonarja Kosa. Vzamem iz žepa listič, na katerega sem si bil že preje napisal njegov naslov, in ga skušam pokazati kateremu od teh imenitnih taksistov. Pogledovali so na listek, gledali mene, skomigali z rameni in se nekaj odklonilno izražali. Končno mi eden dopove, da naj raje pustim te taksije, češ da je tam naprej postajališče za navadne taksije in navadne potnike. Res sem precej daleč proč, kakih 200 m vstran, zagledal dolgo vrsto čakajočih, pa sem s svojimi stvarmi pohitel tja in se postavil v vrsto. No, tu so bili taksisti brez belih rokavic, a še vedno z lepimi vozili in čedno napravljeni. Vrsta čakajočih potnikov je bila dolga, taksiji so pa hitro prihajali in odvažali ljudi. Čakal sem kakih 20 minut; ni bilo mraz in tudi vroče ne, kar prijetno ozračje. Ko sem bil že blizu vstopanja v vozove, sem tistemu, ki je skrbel za red, pokazal listek z naslovom; nič kaj jasno mu ni bilo, kje bi to bilo. A je le dobil taksista, ki je pokimal, češ da bo že našel, in sta me spravila v voz.

Noč je bila zelo temna in kar nič drugega nisem videl skozi okna kakor luči in še luči. Nisva se dolgo vozila, ko se promet začne zaustavljati in se končno ustavi. Čakamo in čakamo, pa se nič ne premakne. Gotovo stojimo skoraj uro. Zgoraj nad cesto malo ob strani vidim nekaj viadukt in prav tedaj pripelje čuden vlak in odbrzi naprej. Počasi se pomaknemo tudi mi in zdaj cpazim, kaj je bilo vzrok dolgemu čakanju. Prometna nesreča. A ni bilo videti nič drugega kot velik avtobus ob strani ceste v nenavadnem položaju. A taksist je vozil hitro, kajti dolga vrsta vozil za nama je priganjala. Avto zdaj vozi po velemestu samem. Malo dalje naprej vidim tisti stolp, o katerem pravijo, da je višji kot Eiflov stolp v Parizu. Stolp je bil dobro viden, ker lepo razsvetljen. Šofer me nekaj vprašuje, a mu dajem znake, da ne razumem, in samo ponavljam naslov, ki ga držim v rokah: Sophia University, Chiyoda-ku, 7 Kiocho... Taksist se ne znajde. Pripeljeva do policijske stražnice; pred njo stojita dva policaja, ki jima taksist predloži problem. Ne vesta, kje bi to bilo. Eden od njiju stopi v notranjost in govori nekaj po telefonu; ko se vrne, pove, da smo v pravem okraju in da naj taksist kar nadaljuje z iskanjem. Že malo zaskrbljen, kako in kdaj pridem na cilj, saj je bilo vedno bolj pozno, končno vendar doživim olajšanje: šofer z zadovoljstvom ustavi in pokaže na skupino poslopij in cerkev pred njimi. Takoj jo spoznam, hvala Bogu, dospela sva! Kolikokrat to cerkev videvam na slikah, ki kažejo jezuitsko univerzo v Tokyju! Vesel plačam

precej masten račun, sicer pa, koliko časa me je pa šofer tudi prevažal, ko sva dolgo čakala in potem še iskala...

Vzamem kovček in torbo in izstopim ter se razgledujem. Vse temno in mirno naokrog. Nič prometa, nobenega človeka. Ob moji desni nobene hiše, na levi na oni strani ceste pa obsežna ploščad in potem cerkev s stolpom ter razna poslopja, izgubljaljoča se v temo. Premišljal sem, kaj bi ukrenil. Pa zagledam v luči svetilke pred cerkvijo nekega duhovnika, ki prihaja proti sosednjemu poslopju. Zakličem: Father! in pohitim do njega, on pa k meni. Vprašam ga, če zna nemško ali špansko, in ko mi po nemško odgovori, mu razložim, kdo sem in koga iščem. Takoj ve za Kosa, brez obotavljanja pograbi moj kovček in me povabi seboj. Stopiva nazaj na cesto in greva po pločniku v smeri, kot je pripeljal taksist, nekaj sto metrov. Pozneje sem videl, da sva hodila ob univerzitetnem mestu, ki mu je cerkev v ospredju, stanovanjska hiša jezuitov „Jesuit House“ pa bolj v ozadju. Tja, v to domovanje jezuitov me je peljal preprijazni spremljevalec. Med potjo mi je pripovedoval, da verjetno ne bom dobil p. Kosa, ker da on živi in prenočuje na neki misijonski postojanki, ki je precej oddaljena. Vstopiva v poslopje in pater se poslovi, potem ko je vratarju naročil, naj pokliče ministra, kot se imenuje pri jezuitih tisti, ki ima na skrbi vse materialne zadeve, poleg drugega, in skrbi tudi za goste. Res ta minister kmalu pride. Ne spomnim se dobro, ali sva govorila po nemško ali italijansko ali špansko. To vem, da sva se zlahka sporazumela. Pater je že vedel, da bom prišel, ko mu je o. Kos pač napovedal, da se enkrat prikažem, a ne kdaj. Pater me prijazno spremi do dvigala, ki naju pelje v tretje ali četrto nadstropje. Znajdem se na dolgem hodniku, ki ima na obeh straneh vrata v sobe. Pred eno se pater ustavi in me povabi vanjo ter mi izroči nje ključ. Pokaže mi še, kje so še drugi prostori. Obljubi mi, da bo skušal čim preje obvestiti p. Kosa in do bo pustil zanj tudi na univerzi sporočilo zanj, da ga jaz čakam v jezuitskem domu, kajti on da ima priti naslednji dan predavat. Potem mi vošči lahko noč in odide.

Lepa, ne premajhna soba z ležiščem, vzdano omaro, pisalno mizo in nekaj stoli. Izložim potrebne stvari, pogledam skozi okno. Nasproti se razteza kakih 100 m dolgo in kakih pet nadstropij visoko poslopje, ki kaže, da je stanovanjska hiša, menda za študente, kajti skozi slabo zastrta razsvetljena okna vidavam po dva in dva moška. A ura je že deset.

Torej ob prihodu v Tokyo nisem našel takoj njega, radi katerega sem prišel. Upam, da ga dobim jutri, si mislim, in potem obiščem na hitro še usmiljenko s. Jožefo Zupančič v precej oddaljeni Osaki. Ležem k počitku, zahvaljujoč Boga, da sem le prišel še do zadnje postaje na mojem azijskem obiskovanju slovenskih misijonarjev.

Drugo jutro se odpravim v kapelo jezuitskega doma, sledoč napisom, ki lepo povedo, kod in kam. Poleg večje molilnice je še vrsta malih kapelic, ki so izključno za maševanje številnih patrov jezuitov, ki tu bivajo. V sredi je velik prostor z vsem potrebnim za maševanje: liturgičnimi oblačili, hostijami, vinom, itd. Molčeči, a vljudno prijazni patri, ki so ali končavali maševanje ali se zanj pripravljali, so me spoznali kot neukega gosta in mi radi šli na roko. Opravljen v lepe paramente sem vstopil v prazno kapelico in maševal čisto sam, malo po slovensko malo po latinsko. Skoraj vsi patri mašujejo vsak sam

zase, brez ministranta, brez vernikov; samo brleče sveče utripajo in žive ob meni v čast sveti Evharistiji, ki se poraja pred menoj.

Celo dopoldne sem preživel v svoji sobi v pričakovanju, da odkod pride misijonar Kos. Nisem si upal nikamor drugam, da bi me Kos takoj našel, ko bi prišel. Bil je že ponedeljek, jaz sem pa hotel biti v sredo že doma v Slovenski vasi na drugem koncu sveta. Stopim do patra ministra in ga povprašam, če imajo kak glas od p. Kosa, pa mi odvrne, da ne kaže drugega kot mirno potrpeti in čakati. V sobi pa me obišče drug mlad jezuit, ki je zvedel, da čakam o. Kosa. Dá mi svojo vizitko in na njej čisto japonsko ime in tudi z japonskimi črkami: Tsamu, on je pa imel povsem evropsko obličje. Povedal mi je, da je na isti misijonski postojanki kot Kos in njegov sodelovalec, da je uspel dobiti japonsko državljanstvo, si tudi spremenil ime, da bi se čim bolj prilagodil v vsem, razen v obrazu... Potrdil mi je, da Kos pride na univerzo, a šele v popoldanskih urah.

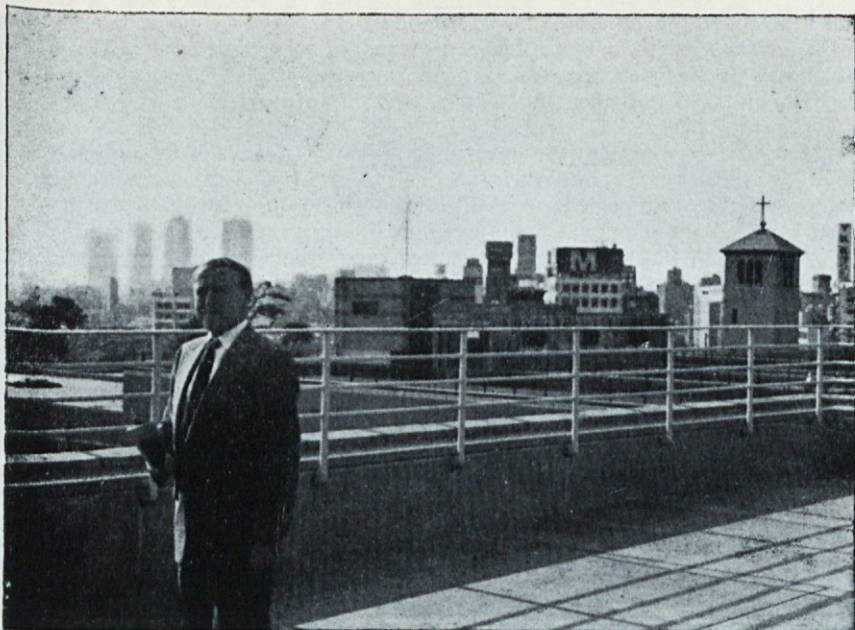
Ko pride čas za kosilo, se odpravim v obednico. V hiši živi okrog 100 jezuitov tridesetih različnih narodnosti. Obednica je sicer prostorna, a nikakor ne bi bilo v njej prostora za toliko ljudi. Ker pa so profesorji zaposleni itak zelo različno, zato se kosilo nudi kar več ur, in sicer po sistemu samopostrežbe. Poleg obednice je velik prostor, kjer v posebnih ogrevanih posodah čakajo lepo pripravljena jedila, v predalih pa jedilni pribor: krožniki, kozarci in vse drugo; tudi pijačo si iz velikih steklenih sodčkov natočiš po mili volji. Vsak si sploh postreže, kakor pač želi. Lepo oblečeni kuharji so vedno pri roki, da pripravijo nove zaloge in da so sploh na razpolago za kakršnokoli pomoč. Ko si naložiš, kar misliš zaužiti, stopiš z vsem v jedilnico in se vsedeš za eno izmed številnih okroglih miz, pri kateri navadno že sedi eden ali več patrov. Tako sem napravil tudi jaz in sedel k eni od miz, na povabilo dveh že na videz zelo inteligentnih profesorjev. Oba sta znala nemško, saj je bil vsaj eden celo Nemec po rodu. Vpraševala sta me o vsem, jaz pa njihju o njihovem poslanstvu na univerzi. Pripovedovala sta mi med drugim, da so nekateri patri že desetletja profesorji in da so priče lepega razvoja sloveče univerze, ki ima sedaj okrog 400 profesorjev, se pravi, poleg 100 jezuitov še kakih 300 laičnih profesor-skih moči. (Tedaj, ko sem bil jaz tam, ni bilo med profesorji bivšega slušatelja te univerze, slovenskega jezuita Mihelčiča, ki pa zdaj že tudi na njej predava, kakor lahko bralci razberejo v posebnem sestavku naslednje številke.)

Po kosilu sem se, čakajoč na misijonarja Kosa, zleknil na posteljo in malo zadremal. V tem potrka na vrata in vstopi – on. Prav tak je stal pred menoj kot pred več kot 30 leti, ko sem se srečal z njim v Rimu, kjer je študiral na Gregariani, le da zdaj ni bil tako suh, tudi ne v rdečem talarju gojenca zavoda Germanicum, ampak v čedni civilni obleki s kravato. (Na Japonskem se vsi misijonarji oblačijo povsem civilno.) Poln občudovanja do njega in zadovoljstva, da sem se srečal s tem pomembnim slovenskim misijonarjem in kultur-nikom, sem bil, ko sva se pozdravila ob veselem snidenju. Ura je bila pol treh popoldne. Misijonar se mi je brž oprostil, da mora spet kar oditi, ker me je prišel le pozdravit, kajti mora najprej na fakulteti pripraviti neko predavanje, nakar se takoj vrne k meni. Res, čez dobro uro pride nazaj in kramljava. Jaz mu najprej izrazim željo, da obiščem na Japonskem še slovensko usmiljenko s. Jožefo Zupančič, radi katere sem tudi prišel na Japonsko. Ona deluje v drugem velikem mestu dežele, v Osaki. Zaprozil sem misijonarja, da bi me sprem-

ljal tja. Pa mi je dejal, da žal ne more pustiti svoje obveznosti na univerzi, da bi pa tudi sam v tako kratkem času, ki mi še ostaja, ne mogel potovati teh okrog 800 km tja in nazaj, pa četudi bi se vozil s tistim najhitrejšim vlakom na svetu, ki pelje tjakaj, ali z avionom, ki me tudi ne čaka pred hišo. Svetoval mi je, naj z misijonarko vsaj po telefonu govorim, in je klical številko, ki jo je imel v svoji beležnici od misijonarkine postojanke. Govoril je z njeno prednico, ki je povedala, da s. Zupančič sploh zdaj ni v Osaki, ampak da je v kraju Maiko na okrevanju po bolezni. S. Prednica pove telefonsko številko te hiše in kar brž je misijonar dobil zvezo s s. Zupančič, jo pozdravil in ji povedal, da sem jaz prišel, potem pa slušalko podal meni, da sem nekaj minut govoril z njo. Rekel sem ji, kako hudo mi je, da radi pomanjkanja časa ne morem do nje. Vesela je bila vsaj telefonskega razgovora. S. Zupančič se je rodila leta 1903 in je imela tedaj torej že okrog 75 let, a me je pozdravila z zelo svežim glasom. Doma je iz Loke pri št. Jurju ob Taboru; leta 1927 je vstopila k usmiljenim sestram sv. Vincencija Pavelskega, na Japonsko pa je odšla l. 1933. Tam je ostala vseh ted nad 40 leta ter delovala v različnih krajih: Fukuoka, Maiko, Osaka, itd. pred vsem med pohabljenimi otroci. V vsem tem času se ni nikdar vrnila v domovino, in tudi v Evropo sploh ne. Umrla je lansko leto na Japonskem, kjer je tudi pokopana.

Misijonarja Kosa sem prosil, naj ji pošlje denarni dar slovenskih misijonskih prijateljev, ki sem mu ga v ta namen izročil. Naj omenim, da sem na tem potovanju mogel s pomočjo dobrotnikov razveseliti vsakega obiskanega misijonarja z večjo ali manjšo vsoto dolarjev, ki so po vsej Aziji (razen sedaj v Iranu) dobrodošla valuta. Vsi so mi naročali, naj se rojakom v njih imenu lepo zahvalim. Tako tudi p. Kos. ko je hvaležno prejel svoj delež, ki mu je prišel prav tedaj zelo dobrodošlo, kajti imel je pomagati neki katoliški japonski družini iz zadrege.

Omenil sem že, da ta profesor jezuitske univerze ne biva v jezuitski hiši v območju univerze, kjer sem bil tudi jaz gost, ampak da biva v takoimenovanem „Chistmas Village“, po slovensko Božična vas, ki se po japonsko imenuje Yu-ko-kai, prevedeno: Ustanova za samopomoč med prijatelji. Tam, v precej oddaljenem delu mesta Tokyja, se je naselilo skupaj več ubožnejših katoličanov in so se lepo povezali, da lažje živijo in se ohranjajo v veri, ki so jo sprejeli. Delovanje p. Kosa in njegovega sodelavca (ki se mi je prejšnji dan predstavil) je pastoralno-socialno. P. Kos se v času predavanja vsak dan vozi poldrugo uro tja in poldrugo uro nazaj s skupnimi prometnimi sredstvi v ta svoj ljubljani delokrog, ki zanj ne žrtvuje le veliko svojega časa, ampak tudi vse, kar zasluži in dobi. On ne predava le na tej jezuitski univerzi, kjer uči jezikoslovne vede, ampak še na dveh drugih univerzitetnih inštitutih v Tokyju, kjer pa podajajo bolj filozofsko tvarino. Kar mu ostane od profesorskega zaslужka in kar mu pošljejo misijonski prijatelji, vse žrtvuje za to krščansko japonsko naselje. Srečen je, da ne živi le v indirektnem misijonskem apostolatu kot profesor, ampak tudi sredi teh ubogih Japoncev, ki jim pomaga v njih duhovnih in socialnih potrebah. V času, ko ni predavanja, pa misijonar porabi vsako priliko tudi za stik z japonskimi izobraženci-prijatelji, ki si jih je pridobil v teku svojega dolgoletnega življenja na Japonskem, in jim prinaša zrna evangeljske Resnice, ki jo mnogi sprejemajo, tudi če se ne dajo krstiti. Znano je, da je na Japonskem kvečjemu kakih 400.000 katoličanov po krstu,

Na strehi „Jesuits House“, jezuitskega doma v Sophia univerzi sem slikal našega misijonarja. Na desni se vidi vrh stolpa univerzitetne kapela, na levi v ozadju pa najvišje stolpnice mesta Tokyo.

a da se jih več milijonov prišteva h krščanski ideji in miselnosti, kar tudi izrazijo, kadar morajo odgovarjati na kako anketo.

Ker je že sonce zahajalo, sem misijonarja povabil, da greva na prosto za fotografiranje. Peljal me je na streho hiše, v kateri sva bila, odkoder sva se mogla malo bolj razgledati po tem univerzitetnem mestu. Precej daleč stran sva videla tudi nekaj nebotičnikov s kakimi 30 nadstropji. P. Kos mi je pravil, da so to (poleg tistega znamenitega tokijskega železnega stolpa, ki so ga Japonci postavili ob priliki olimpijskih iger tamkaj in ki je višji kot Eifflov stolp v Parizu) najvišje stavbe na Japonskem in da višjih ne morejo graditi radi potresov po vsem japonskem otočju; še te so grajene na poseben način, zlasti v svojih temeljih.

Ko sem že v bolj pojemajoči luči zahajajočega sonca fotografiral misijonarja, sva se podala v vhodno pisarno jezuitskega doma, da bi s pomočjo tamkaj službujoče japonske uradnice telefonsko rezervirala zame kak sedež na letalu nazaj v Argentino. Prijazna uradnica nama je čez nekaj časa že sporočila, da je uspela rezervirati sedež na japonskem letalu za naslednji dan ob devetih zvečer, ko bi me letalo odneslo preko morja po drugi strani zemeljske oble v Združene države, v mesto Los Angeles.

Ko sva naprej kramljala, mi je p. Kos razložil, kako da ne taksist, ki me je vozil z letališča, ne policija niso vedeli, kam želim. Naslov, ki sem ga

imel s seboj in jim ga kazal, je pač veljaven za pošto, ne pa tudi sicer. Če bi jaz pokazal japonsko ime njihove univerze, bi takoj vsak vedel, kje je to: Jōki Daigaku. Kajpada, jaz sem ta naziv univerze prvič slišal zdaj iz misijonarjevih ust... Toda ulica in številka sta bili le pravi, zato me je taksist kenceno prav izložil...

Misijonar Kos je odšel predavat ob 17. Rad bi sicer tudi ta čas do 18.30, ko se je mislil vrniti, posvetil obiskovalcu, ki more jutri že nazaj, a ne more, ker je ta ura poslednja pred izpitom slušateljev. Medtem sem se jaz podal k večerji v obednico. Ob 19. uri se misijonar vrne in sva sedla in kramljala. Sredi razgovora se miza, pri kateri sva sedela, zaziblje: potres. Kar malo preblede! sem in čakal, kaj še bo, a misijonar me je pomiril, češ da so taki potresi na Japonskem zelo pogosti in se nihče ne vznemirja. Nadaljevala sva z razgovorom o misijonskih vprašanjih, pa tudi o slovenski kulturi v zdomstvu. Pred vsem sem ga poprosil, naj mi kaj pove o svojem življenju. Pa sem si tole zapomnil:

Očeta so mu Nemci v zadnji svetovni vojni obsodili na smrt, a so potem le celotno družino izgnali. Vladimir je tedaj vstopil k domobrancem v Ljubljani, kot tak dokončal srednjo šolo, nato zaprosil za vstop v bogoslovje. A pobrali so ga Italijani in odvedli v internacijo v Gonars, kjer se je v lakoti in boleznih izčrpal. Ko so ga izpustili, se je vrnil k domobrancem in se z njimi umaknil na Koroško. Doživel je izredno božjo pomoč, da ga partizani niso odkrili, ko so obkolili hišo, v kateri se je skrival. čeprav je bil celo še v domobranski uniformi. Na škofiji v Celovcu je dobil civilno obleko in hotel na skrivnem čez mejo v Italijo. A pri tem so ga zajeli, to pot Angleži. ki so ga na intervencijo nekega oficirja, prijatelja salzburškega škofa, poslali v taborišče v bližini italijanske meje, iz katerega je ušel in srečno dosegel Italijo. Vstopil je v slovensko begunsko bogoslovje, tedaj v Praglji, odkoder je odšel v Rim, v zavod Germanicum in študiral filozofijo in bogoslovje na Gregoriani 8 let ter doktoriral. Z dovoljenjem svetega očeta je po posvečenju in zaključku študij vstopil k jezuitom. Pri njih je prosil, da ga pošljejo na Japonsko. Najprej so ga usmerili na Irsko zaradi znanja angleščine, kjer je opravil tudi dve leti novicijata, nato pa je odšel v Deželo Vzhajajočega sonca, v kateri je bil tedaj že 28 let, in danes presega že trideset let misijonskega dela na Japonskem.

V teh razgovorih sva se zadržala skoraj do devete ure zvečer. Misijonar Kos se je odpravil na poldrugetno vožnjo do svojega misijona, jaz sem šel pa, hvaležen Bogu za doživetje novega — in zadnjega azijskega misijonarja na moji misijonski poti, k počitku.

Naslednje jutro, v torek 21. marca 1978 zjutraj mašujem in v obednici zajtrkujem. Ob 8 pa že pride spet misijonar Kos. Stopiva malo po mestu. Ta dan je na Japonskem neki narodni praznik. Na lepih, čistih ulicah pod oblačnim nebom srečujeva še zelo malo ljudi. Tu in tam naletiva na damo, ki je oblečena v kimono, kar je tam pač ženska narodna noša; verjetno gre na kako proslavo. Misijonar mi pojasni, da se še nekaj japonskega ženstva tudi v vsakdanjem življenju oblači v preprosto kimono, ki torej ni samo narodna noša v našem smislu, ampak še vedno v rabi; tak bolj dragocen kimono, kot sva jih to jutro srečavala, je pa le za slovesne prilike. A večina ženstva se v vsakdanjem življenju nosi povsem po zapadni modi. Moški si

Pogled na univerzitetno mesto jezuitske univerze v Tockju. V desnem sprednjem vogalu je cerkev, v sredi spredaj najvišja stavba, v ozadju jezuitski dom in nasproti njemu, bolj proti sredi, študentovski dom. Ostala poslopja so predavalnice, internati in administracija.

nadenejo narodno nošo le bolj poredko, pač pa imajo navado iti v javno kopalnice vedno v taki noši. Na moški narodni noši je vedno vdolan tudi družinski grb, kajti tu ima vsaka japonska družina svoj grb, pač narod, ki nekaj da na svojo preteklost.

Misijonar me pelje naprej po široki avneniji. Na nje koncu pred nama zagledava utrjeno obzidje, okoli njega jarek, poln vode, za njim gaj z gostim drevjem, iznad katerega se vidijo nekatera poslopja: cesarjeva palača; torej čisto blizu jezuitske univerze, saj sva hodila komaj pol ure. Šla sva naprej ob veliki stavbi, o kateri mi je o. Kos dejal, da je sedež liberalno-demokratske stranke, ki je zdaj na vladi, a ki ima pogoste težave z levičarji. Pot naju je vodila tudi mimo veličastne in obsežne sodne palače in parlamenta, vse monumentalne moderne zgradbe.

Ker so me noge že težko nosile, kar sem omenil spremljevalcu, sva stopila do prvega vhoda v podzemsko železnico in se po njej podala domov. Stopala sva po univerzitetnem mestu. Med stavhami za razne fakultete so

izpeljane lepe ceste, ob njih nasadi cvetja in drevja, s klopicami. Po cestah so že prihajali študentje in študentke, sami Japonci; stopali so v nekatere predavalnice ne vem za kake izpite, ker sicer je bil ta dan praznik in povrh še v počitniškem času. Ko je šola, tu vse mrgoli slušateljv in profesorjev. Pa niso v tem univerzitetnem mestu le predavalnice in uradi; med njimi je tudi več dolgih stavb z več sto sobami za študente, ki pridejo študirat iz oddaljenih krajev. Po dva sta nastanjena v eni sobi. V vsaki stavbi je restavracija, kjer dobe dijaki hrano za zelo nizko ceno. Že ves čas, kar sem bil tu, mi je budila pozornost največja, kakih 14 nadstropij visoka lepa stavba, stolpnica, in sem poprosil misijonarja, da greva tudi tja. V veži sva videla na velikih tablah povedano, čemu vsemu služi to najvišje poslopje jezuitskega univerzitetnega mesta: vse polno najrazličnejših univerzitetnih strokovnih ustanov ima v njej svoje sedeže. Ko sem samo na hitro pregledoval vse to, bi se mi skoraj v glavi zavrtelo ob tolikem številu domala neznanih strok in specializacij. O. Kos me je povabil v dvigalo in kar naenkrat sva se znašla na strehi, raz katere je lep razgled po vsem univerzitetnem mestu in tudi po vlemestu Tokyju. Tako sem dobil vsaj površni vtis, kako izgleda to največje mesto sveta, ki ga pa kajpada še daleč ni zajelo moje oko...

Stopila sva h kosilu, nakar sem šel jaz pripravljat svoj kovček, medtem ko je misijonar odšel po svojih proforsorskih opravilih. Stopil sem tudi v ministrov sobo in ga dobil doma; zahvalil sem se mu za gostoljubje in želel plačati. Misijonar Kos mi je na moje vprašanje že preje sporočil v Buenos Aires, da je tu za tiste goste, ki najdejo prostor (kar je redko), pristojbina za enodnevno hrano in stanovanje 3.000 yenov, kar je po današnji vrednosti yena okoli 30 dolarjev. Z veseljem sem bil pripravljen to plačati. A pater minister ni maral vzeti ničesar. Toplo sem se mu zahvalil in bil še bolj zadovoljen.

Misijonar o. Kos je pograbil moj kovček, jaz pa torbo in sva šla. Vožila sva se najprej z eno podzemsko železnico, potem z drugo, končno tudi z nadzemskim vlakom, ko sem mogel občudovati železniško omrežje, saj se tiri, nadvozi in podvozi kar prepletajo... Vse je krasno urejeno. Končno sva dospela na letališče. Tam me je misijonar Kos hitro spravil do uradnikov, kjer naj bi oddal prtljago. Bila sva še zelo zgodnja, kajti misijonar je moral še isti dan to in ono opraviti. Izkazalo se je, da je bil uradnik, h kateremu sva se zatekla, slušatelj njihove univerze in je bil zato kajpada še posebno uslužen z nama. Skušal mi je s pomočjo uradnice po zadevnih elektronskih in telefonskih povpraševanjih rezervirati v Los Angelesu v ZDA sedež na prvem letalu, ki bi po mojem prihodu tja odletelo v Buenos Aires. Deloma je to uspel doseči. da so me namreč tam pri zastopstvu Aerolíneas Argentinas dali na listo. A moral se bom takoj po priletu v Los Angeles javiti pri zadevnem okencu te argentinske linije. Če bo šlo vse po sreči, bom torej doma čisto pravočasno, kar sem zelo želel in v ta namen tudi zadnje dni žrtvoval srečanje z nekaterimi misijonarji.

Misijonar Kos se je poslovil. Iz srca sem se mu zahvalil, da mi je žrtvoval toliko dragocenega časa in mi bil tako ljubezniv. Pohitel je za svojim delom, jaz pa čez preglede v čakalnico za odlet. Tam sem moral čakati več ur. Medtem sem opazoval življenje in vrvenje in obširnih napravah čakalniških prostorov. Ogromno ljudstva, ki je čakalo na različne odlete, in

njihovi svojci z njimi. Kar mi je še posebno vzbujalo pozornost, so bili beli naustniki, kakor jih imajo zdravniki in asistentke pri operacijah; tudi tu so jih nosili mnogi. Že preje me je misijonar opozoril, da je to zaradi epidemije gripe... Sedel sem pred barvastim televizijskim aparatom, katerih je bilo nekaj za preganjanje časa postavljenih po čakalnici. Tam zraven se je moral poslavljati kak imeniten človek, kajti stalno so prihajali k njemu drugi, mu podajali vsak svojo vizitko in se mu prožno do pasu priklonili trikrat, štirikrat. Po vsem prostoru je vladala največja čistoča, nihče ni otnil niti cigaretnega pepela, ampak je vsak kadilec stopil v ta namen k v to pripravljeni napravi. Že preje, zjutraj, ko sva z misijonarjem pešala, in popoldne, ko sva se vozila na letališče, sem videl povsod čudoviti red in snago. Znak visoke civilizacije in globoke srčne kulture japonskega človeka.

Na letalo so nas povabili šele ob 23. uri, namesto ob 21. Bil je to velik japonski Yumbo. Zunaj je bilo „kot iz škafa“. Jaz sem se pa lagodno zleknil v sedež pri okencu. Ob meni sta sedeli dve, kakih 10 let stari japonski deklici, ki je kazalo, da sta zelo vajeni potovanja na letalih; ona čisto zraven mene je v lep zvezek še lepše po japonsko vertikalno pisala tiste čudne japonske znake pismenk in kmalu imela popisano celo stran. Vzleteli smo in se vozili visoko nad Tihim oceanom, jaz domov po več ko dvomesečnem potovanju... Po večerji, s katero so nam postregli, sem najprej med podremanjem gledal kino predstavo, potem pa krepko zaspal.

Od Tokyja do Los Angelesa je letalo rabilo kakih 10 ur. Ko smo izstopili, je moja ura kazala 9 zjutraj v sredo, v Los Angelesu pa je bil še torek ob 16... Tako sem prav za prav po urniku pridobil en dan. Ko sem kasneje odprl brevir, da bi ga zmolil za torek, sem vesel opazil, da sem ga bil zmolil že včeraj v Tokyju.

Na letališču je bilo vse v redu. Pri pregledu prtljage so mi dali uradnika, ki je govoril tudi špansko. Kar hitro sva zaprla vse in pograbil sem torbo, dočim so mi za kovček rekli, da ga bodo poslali za menoj v pritličje. Še boljše, sem si mislil, mi ga vsaj prenašati ne bo treba po prostranih letališčnih prostorih. In sem se spravil v dolgo avlo, kjer so bile sprejemnice potnikov za kakih 20 različnih letalskih družb. Stopil sem k okencu Aerolíneas Argentinas, pa še nikogar ni bilo, le nekak služabnik je šaril tam okoli, ki je govoril kasteljansko in mi je povedal, da začno uradovati šele okrog sedmih. Postaval in posedal sem ter opazoval ljudi ter premišljeval. Tako se človeku čudno zdi, ko se odpelje na dolgo pot v neznane kraje, med ljudi drugih narodnosti —, a ko si enkrat kjerkoli med njimi, ti čudenje izgine, kajti znajdeš se vedno le med ljudmi, ki smo približno povsod enaki, res bratje in sestre po Adamu.

Ko sem takole stopal sem in tja, me je čisto slučajno zaneslo tudi k napravi, ki spravlja s carinskih prostorov kovčke k izhodu, da jih potniki poberejo. Čudim se: na tekočem traku se je dolgočasno prepeljal en sam kovček, ki mi je bil čudno znan. Gledam, gledam, pa se naenkrat zavem: saj to je moj kovček. Čisto sem pozabil nanj! In v njem vsi fotografski in filmski posnetki, preostali denar in vse drugo... Kako lahko bi ga kdo vzel in si ga pirsvojl, saj se je ubogi kovček že tri ure vrtil tam okrog... Srce mi

je ob tej ugotovitvi kar močno utripalo. Brž sem kovček pograbil in ga odnesel s seboj.

Ob pol sedmih se končno prikaže uradnik od Aerolíneas Argentinas. Pred okencem se nas je nabralo že kakih 10 ljudi, sami Argentinci. Zlahka sem dobil sedež na letalu, ki oddide ob četrta na dve iz Los Angelesa. Oddal sem kovček in olajšan premišljal, kam bi se dejal. Časa je bilo še sedem ur. Sicer sem imel od japonske letalske družbe listič, ki mi je dajal pravico do prenočišča v hotelu, in sicer brezplačno, a še na misel mi ni prišlo, da bi se za tistih nekaj uric spanja spravljajl kdo ve kam in morda še letalo zaspal. Spravil sem se v kolodvorsko restavracijo ter za razmeroma mal denar povečerjal. Med večerjo sem opazoval več hipijev, ki so v raztrganih hlačah in razkuštrani sedeli pri mizi meni nasproti ter si tudi pošteno privoščili. še bolje kot jaz, in plačali, ko bi človek mislil, da te bodo prišli prosit za kake centime...

Ob določeni uri so nas povabili v letalo, kjer sem se počutil že kar doma. Azafata in potniki, vse je bilo argentinsko, in leteli smo proti Argentini. Prostora je bilo dovolj, ker je bilo potnikov v začetku malo; ko smo dvakrat med poletom pristali, se je letalo skoraj napolnilo. Kolikor nisem spal, sem v spominu obnavljal obiskovanje azijskih misijonarjev, ki sem ga pravkar končaval. Hvala Bogu, skoraj popolnoma se je posrečilo, saj je bilo le prav malo misijonarjev, do katerih nisem mogel. Vse te misjonarje, ki sem jih doživel v krajih in med ljudmi, med katerimi delujejo, zdaj vse drugače poznam, so mi veliko bližji in njih delo vse boljše razumem.

V Buenos Airesu sem bil prijetno presenečen, kajti letališče, katerega so preurejali in povečavali zaradi bližajočega se svetovnega nogometnega tekmovalja, je kljub provizornim napravam že veliko bolje funkcioniralo. Kar naenkrat sem bil zunaj. Pri izhodu so mi ponudili taksista, kajti bila je tema okrog devetih zvečer. Z veseljem sem ga sprejel. Med vožnjo mi je šofer priznal, da so taksisti z letališča v mesto samo vojaki in da je tudi on vojak, in opazil sem, da ne čisto navaden vojak, ampak zelo razgledan in inteligenten. Pravil mi je, da tudi vsi obiskujejo posebne tečaje za angleščino. V prijetnem razgovoru in razpoloženju sem se ob desetih ponoči znašel pred cerkvijo Marije Kraljice v Slovenski vasi in čez pet minut sem že zbudil superiorja Franca Sodja, češ: Rekli ste, naj bom pred svetimi obredi Velikega tedna doma — in tukaj sem.

Moje obiskovanje azijskih misijonarjev se je končalo. Hvaljen bodi Bog in moj pokojni brat Nace, ki mi ga je omogočil!

Ob zaključku popisovanja o obiskovanju slovenskih azijskih misijonarjev naj se pred vsem zahvalim br. Ivanu Kešpretu SDB, ki si je vzel poldrugi mesec časa, da me je na večjem delu poti ljubeznivo spremljal in mi pomagal. Srčna hvala pa še enkrat vsem misijonarkam in misijonarjem za vso izkazano ljubezen in za prelepi zgled, ki so mi ga dali. Bog povrni vsem!

A teh 24 misijonarjev, h katerim sem šel v Aziji, je bilo šele ena tretjina vseh slovenskih misijonarjev. Kaj pa drugi dve tretjini? Ali nimajo oni enake pravice do mojega obiska...?!

K O N E C

NA SVIDENJE.

(To pesem sem vpisal tudi v knjigo čudovito lepih fotografij o gori Fudži, ki sem jo bil odposlal preč. g. Lenčku v spomin na najino srečanje v Tokyo marca 1978.)

Na svidenje! sem Ti rekel
in dež je rosil
na črno morjé, ki ga zdaj poznaš.
Avijonski motorji,
z nočjo zaposleni,
v megló so mrmrali: Na svidenje!
Rokó sem stisnil Ti, s smehom

solzó sem pokríl.
Le črno morjé, ki ga zdaj poznaš,
je zastokalo s pljuskom
železnici v mesto.
In stenski se uri zamedlo je.

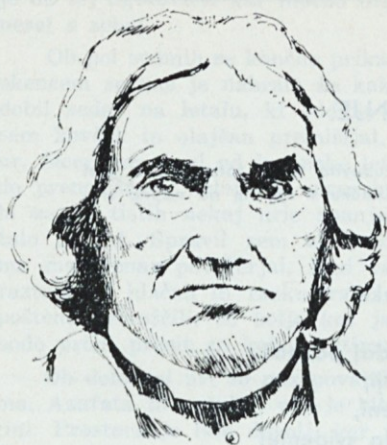
V megló sem šel in z darovi od Tebe
in sam.

Le črno morjé kot kimónov pas
se je stiskalo
k toplim lučem letališča.
Še kavin okus je zvenél grenkó.

„Spet pridi!“ rekel sem
Tvojim bolnim nogám.
In črno morjé zdaj ponavlja glas,
ko med skalami
češnjine cvete nabira.
Skrivnosti prepletajo src zemljó.

VLADIMIR KOS

Po Veliki noči 1978.

BARAGO NA OLTAR!

PRIPRAVE ZA BARAGOV DAN 1980 V JOLIETU

P. Fortunat Zorman OFM – „Ameriška domovina“, 21. marca 1980.

JOLIET, III. — V nedeljo 9. marca, je bila seja pripravljalnega odbora za obhajanje Baragovega dne 1980. V glavnem je bil razgovor o možnostih izvedbe programa, ki ga pripravljamo. Namen Baragovega dneva je jasen, ni pa jasno, kako ta namen doseči. Sedaj je še čas, da se izognemo napakam. V gotovih zadevah ima vsakoletno obhajanje Baragovega dne tradicijo, ki jo je treba upoštevati.

Upoštevati je tudi treba, kaj je vodstvo Baragove zveze želelo z obhajanjem Baragovih dni izven marquetteške škofije. Objavil sem že, da bo celoten program izveden v fari sv. Jožefa v Jolietu. Pri vodstvu Baragove zveze pa želijo, da je zelo poudarjeno, da je Baragov dan škofijska zadeva in zato naj bi bila glavna točka, ki je pontifikalna maša, v katedrali. Kakšna bo končna odločitev, ne vem, ker to sploh ne spada v območje pripravljalnega odbora.

Na seji je bil sprejet predlog, da se do prihodnje seje, ki bo na Belo nedeljo, 13. aprila, sestavi besedilo, kateremu bo prilagojen kulturni del programa. V tem besedilu naj bi bilo posebno prikazano, zakaj in kako je Baraga zgled tudi za naše čase in razmere. Naloga za sestavljanje tega besedila je bila poverjena meni. Ko bo to na prihodnji seji predloženo, bo treba začeti delati za posamezne točke programa. Velika pomoč pri tem bosta pevska zborna „Slovenska pesem“ in pa cerkveni zbor pri Sv. Jožefu. Program naj bi pritegnil posebno v petju k sodelovanju vse udeležence.

Kako je možno prikazati, zakaj in kako je Baraga zgled tudi za razmere, v katerih živimo mi? Baraga je bil velik posebno v tem, ker v svojem misijonskem delu ni vpeljal med Indijance evropske kulture. Upošteval je njegovo duhovnost in potrebe ter potrebe raznih narodnih skupin in jim skušal nuditi duhovno hrano tako, da niso čutili, da

sprejemajo nekaj tujega; imel je poseben božji dar, da se je znal prilagoditi vsem, katerim je bil dušni pastir. V tem je veličina njegovega dela.

Ljubezan je vzbujala v njem spoštovanje in upoštevanje slehernega kot posameznika. To je bilo njegovo približanje k človeku kot osebi. O tem Baraga ni govoril, marveč je to vršil. Danes o tem veliko govorimo, žutimo pa, da to osnovno pravilo ni dovolj upoštevano.

Ta božji dar je Baraga v sebi lahko razvil, ker je iz svoje skušnje vedel, kako Bog na čudovit način vodi človeka skozi življenje. On sam se je odločil za študij prava, kar je tudi dovršil. Imel je že izbrano izvoljenko, ki naj bi jo poročil. Pod raznimi vplivi in po svoji molitvi pa je spoznaval, da ga Bog kliče k duhovništvu. In tudi spoznanje za misijonski poklic je prišlo tako, da ni mogel o njem dvomiti tudi takrat, ko se mu je zdelo, da ne bo mogel doseči, k čemur ga je Bog klical. In v delu za verno slovensko ljudstvo je spoznal, da v vernosti teh, za katere dela kot duhovnik, odkriva tudi zase pristno in varno pot k Bogu.

Verno ljudstvo, ki je bilo zapuščeno zaradi prevladujočega hladnega in strogega janzenizma, ga je nehote učilo, kaj in kako delati za reševanje duš. Iz vernosti in pobožnosti preprostega ljudstva je dihala evangeljska preprostost, ki jo je lahko začutil, ker je bil tudi njegov odgovor na božje klice vedno preprost. Samo v preprostosti je pot do popolnega žrtvovanja za druge.

To je bil Baraga. To, kar se je naučil pri delu za slovensko ljudstvo, mu je odprlo pot v obširno misijonsko delovanje, ki ga občudujemo še danes. V tem nauku, ki ga je dobil od preprostih ljudi, ki so željno sprejemali, kar jim je nudil kot božji mož in poslanec, so bile skrite slovenske tradicije ali zgodovina vernosti med slovenskim ljudstvom. Ta vernost se je oblikovala v ljudstvu skozi dolga stoletja in je bila večkrat postavljena pred težke preskušnje, npr. v času turških roparskih pohodov v Slovenijo, v času protestantske reformacije...

Baraga se je pri vernem ljudstvu učil, kako „vsem vse postati“. V tem je skrivnost božjega blagoslova v njegovem delu za najbolj uboge in zapuščene. To je skrivnost, ki je ne more nadomestiti nobena metoda in nobeni tehnični pripomočki, v katere hočejo danes vkleniti delo za božje kraljestvo in blaginjo ljudi. Potrebno je, da imamo metode in uporabljamo tehnične pripomočke, a pozabiti ne smemo, da je glavna sila v DUHU, ki nas mora prežeti. Prav v tem, kako sebe pripravljati, da bomo sprejemali božjega duha v svoje delo, v svoja razmerja do ljudi in sveta, nam je Baraga zgled.

Ves svet se je znašel v krizah in je v negotovosti. Aktivno sodelovanje pri delu za Baragovo zadevo nam je lahko v veliko pomoč ter nam vrne in utrdi upanje, da ima Bog pripravljeno rešitev tudi za današnji svet. Toda božja pomoč ne prihaja od zunaj. Prihaja tako, da jo moramo sprejeti v sebi, v svoji notranjosti. Baraga je s svojim delom na zunaj pokazal, kaj in kako nuditi soljudem in svetu, kar je sam prejemal od Boga.

Bog ljudi ni zapustil; ne more do njih, ako ne znajo ali nočejo sprejemati njegove pomoči. Spremljati moramo Barago v njegovem obširnem misijonskem delovanju, ki ni bilo omejeno samo na njegovo

misijonsko ozemlje, marveč je segalo preko vsega sveta, ker je bil pripravno orodje v rokah Odrešenika vseh ljudi.

Na poseben način pa je njegovo delovanje segalo tudi v Slovenijo. Med slovenskim ljudstvom je ostal s svojim molitvenikom „Dušna paša“ in tja je prihajal s slovensko besedo, ki je govorila o dobroti in ljubezni do Boga.

Ker je Barago vodil božji DUH, je njegov zgled nad časom, v kateri je živel. Duh je sila, ki vse oživlja in prinaša blagoslov. Vse, kar je rojeno iz Duha, je nad časom. To bi radi spoznali ob Baragovem dnevu z željo, da bi ta Duh prišel nad vse, ki delajo za Baragovo zadevo, in na vse udeležence letošnjega Baragovega dne.

PISATELJ ALOJZIJ REBULA JE NAPISAL ROMAN O BARAGU

Na pobudo vicepostulatorja Baragove zadeve za Kanado, lazarista Toneta Zrneca v Torontu, je sedanji najodličnejši slovenski pisatelj Alojzij Rebula, ki živi v Trstu, začel leta 1976 pisati Baragov življenjepis v obliki romana. Naslednje leto je bil življenjepis končan in bo izšel menda še letos kot redna knjiga celjske Mohorjeve družbe.

Tako bomo k, žal, nedokončanemu Mauserjevemu romanu o našem največjem svetniškem kandidatu, dobili v kratkem nov Baragov življenjepis in roman, ki bo gotovo napisan ne le v prelepi literarni obliki, ampak z globoko čutečim katoliškim srcem pisatelja Rebule.

Veseli malgaški fantiči.

PO MISIJONSKEM SVETU

V AFRIKI je bila nekoč cvetoča Cerkev, ki pa je izginila v poplavi islama. Dala je celo dva papeža, ki pa verjetno nista bila črnca. To sta bila Viktor I. (189-198) in pa Gelazij I (492-496). V Afriko pa so prišli prvi misijonarji že pred 500 leti in sicer ob ustju Konga. A ta portugalski misijon je potem propadel. Tako se je začelo pravo misijonsko delo šele v drugi polovici 19. stoletja. Vendar je bil črnski škof imenovan že leta 1516. Imenoval ga je Leon X. Bil je sin kralja Mwembe, Don Enrique. Malo pred smrtjo (1518) je dobil povabilo, da se udeleži tridentinskega koncila. Klemen VIII. je ustanovil prvo škofijo v San Salvadoru (Kongo). In leta 1613 je kongoški kralj poslal prvega poslanika k apostolskemu sedežu. Danes je ob stoletnici nove evangelizacije polovica državljanov v Zaire katoličanov. Cerkev ima 47 škofij, med 41 škofi je 44 domačinov, toda med 2506 duhovniki le 791 domačinov. Saj je bil prvi domači duhovnik posvečen šele leta 1917. In nadškof v Kinšasi, nadškof Jožef Malula, je bil imenovan za kardinala šele leta 1969. Torej res mlada cerkev.

NEENAKA RAZDELITEV ni samo razlog pomanjkanja misijonskega duha, ampak tudi pomanjkanje vere. Če ima Južna Amerika premalo duhovnikov, celo manj kot katoličani v Aziji, je razlog predvsem v tem, da

verniki niso imeli dosti duha, da bi iz njihovih družin zrasli duhovniki. Tako še danes morajo prihajati od drugod. Ko bi morala danes ravno Južna Amerika pošiljati misijonarje po svetu. Gotovo pa da misliti, da je samo v Italiji toliko redovnic, kot jih je v vsej Afriki in Latinski Ameriki skupaj. V Evropi in Združenih državah, kjer tožijo o pomanjkanju poklicev, pride na enega duhovnika tisoč vernikov, med katoličani v Aziji pa 2.500. In kje so potem misijonarji za ves poganski svet? Več kot polovico redovnic je v Evropi. Če bi poslušali papeže: od Benedikta XV. in zlasti misijonskega papeža Pija XI. naprej, bi danes razdelitev bila drugačna. A čas še ni zamujen. Odgovor pa moramo dati danes.

RAZGOVOR Z MUSLIMANI ima tri oblike. Tako pravi alžirski škof Leon Duval. „Prva oblika razgovora je pogovor srca: bodimo z muslimani prijatelji. Druga oblika pogovora je pogovor življenja: pomagajmo drug drugemu in sodelujmo pri vseh stvareh, ki nam omogočajo biti ljudje, saj smo vsi božji otroci. Tretja oblika pogovora je pogovor o veri. Povejmo jim, kaj verujemo in zakaj. Poslušajmo pa tudi, kaj menijo oni o svoji veri. Vse tri oblike morajo biti vedno skupaj.“

VRHOVNI PREDSTOJNIK KAPUCINOV je poudaril, kako veliko na-

pako so delale redovne družbe, ker niso pravočasno skrbele za domači naraščaj. „Danes nihče ne dobi pravice za bivanje v Indiji kot misijonar. Po človeško rečeno je Cerkev odvisna od domačih katoličanov. Neki indijski sobrat mi je rekel: pred 30 leti so nekatere ženske redovne družbe mislile, da je še prezgodaj sprejemati indijska dekleta v noviciat. Danes te družbe ne morejo v Indijo poslati ne ene redovnice.“ General trdi, da so misijonarji napravili velikansko škodo, ker niso gojili domačih poklicev. V Mozambiku so na primer stoletja misijonarili, ne da bi pomislili na domače poklice. Danes je tam malo škofijskih in malo redovnih duhovnikov. In kako nujno bi bili potrebni, ker je moralo toliko portugalskih misijonarjev oditi. General pravi, da ga je papež sam prosil, naj ne odpokliče svojih redovnikov iz Turčije, čeprav živijo v takih razmerah, „ki bi jih redki od nas mogli prenašati“. Tako bi mogel ugotavljati vsak general kateragakoli reda ali redovne skupnosti, ki so delale in delajo v misijonih. Zdaj gre trda za poklice v krščanskih deželah in še bolj trda v misijonskih. In vendar pravi general: ne gre za nekako novačenje, kar preveč po vojski „diši“, gre le za odkrivanje poklicev in njih temeljito vzgojo. O tej vzgoji pa je spregovoril tudi papež. S posvetnjaških semenišč, tako je pričakovati, ne bodo prišli prav goreči duhovniki in redovniki, še manj pa misijonarji. Zato je papež napravil konec vsem mogočim modernim poizkusom, ki so vodili v slepo ulico.

ČUTITI S CERKVIJO, to je naglasil papež zlasti ob sprejemu zastopnikov raznih laičskih skupnosti, kot so ognjiščarji, binkoštarji, kursiljisti in podobni. Zelo je naglasil: „Vsak od vaših gibanj je del Cerkve. Vendar nobeno gibanje ne sme nasproti

drugemu tako nastopati, kakor da bi bilo samo ono, ki prinaša pot do zaželene prenove krščanskega življenja. Če to dela, si samo pripravlja neuspeh. Svoje cilje bo izgubilo, izgubilo moč, ker bo ostalo samo.“ Ker so v nekaterih misijonskih pokrajinah začeli predvsem s temi malimi skupinami oživljati mlado krščansko življenje, veljajo te besede za vse, ne le za krščanske dežele. Papež pa jasno pove: „Cerkev vas potrebuje, da bo svet spet odkril pomen duhovnih vrednot. Ljudje morajo spet odkriti človečansko in versko modrost svojih narodov, prežeti svoje življenje z duhom evangelija in priznati dostojanstvo slehernega človeka pred Bogom, našim skupnim Očetom, kar je temelj bratstva med ljudmi.“

KERALA V INDIJI je dežela duhovniških poklicev. Od 8.000 indijskih bogoslovcev jih je kar 6.000 iz te zvezne države. Tudi med duhovniki je isto. Med 10.000 indijskih duhovnikov jih je 6.000 iz Kerale, delajo pa seveda po vsej Indiji. Tako je Kerala postala nekaj misijonski center za vso Indijo. Tudi izmed 44.000 domačih redovnic jih je 32.000 iz Kerale. Razlog? Globoko krščansko življenje, ki živi že več rodov.

ABESINJA je postala dežela trpljenja. To najbolj priča ta dva milijona beguncev. Okoli milijon jih je v Somaliji, kjer jih je tretjina v 23 begunskih taboriščih. V Sudanu je 750 tisoč beguncev, precej tudi v Keniji.

USTANOVITELJICA MISIJONSKIH ZDRAVNIC, katerih članice so tri sestre Žužkove, Anna Dengel je umrla v Rimu v starosti 88 let. Rojena je bila na Tirolskem. Kot zdravnica je šla v Pakistan in delala med muslimani. Družba ima danes 700 članic in deluje v 30 deželah. Od leta 1958

Pokojna ustanoviteljica Družbe misijonskih zdravstvenih sester Ana Dengel z materjo treh slovenskih družbenih članic s. Žužek, tudi letos umrlo.

ima sedež v Rimu. Kot materina hiša pa še vedno velja hiša v Philadelphiji v Združenih državah. Te misijonarke, zdravnice vodijo okoli 50 bolnišnic, ambulant in klinik.

LAKOTA IN SUŠA pustoši v Keniji med nomadi v pokrajini Turkana. Škof Ladwarju se je obrnil na vse cerkve za pomoč. Ogroženi so predvsem otroci. Če ne bo pravočasne pomoči, jim grozi gotova smrt. Gre za 170.000 nomadov. Prav tako je suša v provinci Harrar v Etiopiji. Že leta 1973-74 je umrlo 20.000 ljudi v tem predelu. Poginilo je ob zadnji suši ogromno živine, edina prehrana ljudi. Umirajo pa tudi ljudje. Vse področje južno od Sahare je od časa do časa izpostavljeno suši in lakoti in umiranju.

MISIJONSKO DELO POTREBUJE MLADINO! To je izjavil prefekt kongregacije za širjenje vere kardinal Angelo Rossi. „Ustanove, ki ne skrbijo za pomladitev svojih sodelavcev, počasi ohranjajo in niso več zmogljive potrebnih pobud. To velja tudi za misijonski apostolat.“ Tajnik kongregacije Simon Lourdusami pa je dejal: „Mladi so pripravljeni na sodelovanje, velikokrat jih je treba le povabiti in jim omogočiti, da pokažijo, kaj zmorejo.“ Oba sta govorila na zborovanju narodnih voditeljev misijonske akcije.

ŠTUDENTOM SLONOKOŠČENE OBALE je papež dejal: „Vsi, ki se zbirate v svojih študentovskih skupnostih, dajte svoje srce in talente, srce in vero v obrambo spoštovanja človeške osebe. Kristus želi vas napraviti rešitelje današnjega študentskega sveta in življenja, za katerega boste jutri prevzeli odgovornost. Ali ni morda res: če spremenijo mladi svoje življenje, s tem spremenijo vso

družbo? Vaš dinamizem, vaša zavzetost, vaša vera lahko prestavja gore. Želite biti misleci, tehniki, vzgojitelji, ki jih potrebujeta vaša država in Afrika. Zavračajte kot kugo nedelavnost, zlagane rešitve, bodite zares ljudje. Za mlade, ki so polni življenja, je veliko dela.“ Časnikarjem je dejal papež, da te besede veljajo vsej Afriki in mladini vsega sveta.

V ABIDJANU V ČADU je pogorela stolnica. V državljanski vojni je padla bomba tudi na katedralo in jo popolnoma uničila.

V NIGERIJU so v mestu Kaduna zborovali laiki. Glavni pogovor je bil o družini. Tako država kakor Cerkev slonita na družini. Če je ta zdrava, bo življenje za obe ustanovi boljše. Nasprotno nezdrave družine ne morejo biti podlaga dobrega družbenega življenja, še manj dobrega krščanskega življenja. V misijonih se na vseh področjih bolj kot kje drugod kaže prizadevanje laikov, da bi dvignili raven krščanskega življenja. Ker je zlasti v Afriki pomanjkanje duhovnikov veliko, je to sodelovanje zares dragoceno.

V MANDŽURIJI so v mestu Harbin dali dovoljenje, da se spet odpre bogoslužju pravoslavna cerkev. To je prvo poročilo o pravoslavnih na Kitajskem. Doslej ni bilo ves čas komunističnega režima niti slišati o kakšni pravoslavni občini.

ZAKAJ JE PAPEŽ TOLIKO GOVORIL Z VODITELJI AFRIŠKIH DRŽAV, so spraševali papeža italijanski časnikarji. Saj je njegova pot bila predvsem dušnopastirska. Odgovoril je: „Te afriške države so mlade in veliko dajo na svojo samostojnost in državnost. Vi Italijani tega ne mo-

rete razumeti, jaz pa.“ Že naravno je, da je v vseh šestih državah, ki jih je obiskal, nujno moral pozdraviti državne voditelje. Seveda pa so bili njegova prva skrb katoličani, ki jih je v Afriki 50 milijonov in štejejo, da jih bo leta 2000 175 milijonov.

POHUŠANJE ZA VSE VERNIKE je krščanska razdeljenost tudi v Afriki. Ko se je Janez Pavel II. srečal s primasom anglikancev v Rinciejem, sta veliko govorila o edinosti, ki bi bila predpogoj za pristno krščansko pričevanje. Anglikanci imajo namreč v Afriki veliko misijonov. In tudi veliko vernikov. Tako zedinjenje bi pomenilo za misijone velik korak naprej. In znano je, da se ravno to zблиževanje uspešno nadaljuje. Zanimivo pa je, da sta se prvič predstavnik obeh krščanskih skupin srečala v Afriki.

EDINI ŠKOF V KAMPUČI je mrtev. Komaj zdaj je ugotovljeno, da je padel kot žrtev grozovitega režima Pola Pota že leta 1976, star komaj 39 let. Tako je skupina 14.000 katoličanov brez škofa in tudi sami morajo živeti v katakombah. Kampuča in Laos, to sta kraja, kjer je trpljenje Cerkve najhujše. Se tega zaveda ostali katoliški svet?

NOVO POT V AFRIKO pripravlja papež Janez Pavel II. Smatra za svojo pastirsko dolžnost, da obiše še ostale afriške dežele. Verjetno povsod ne bo mogel, ker mu tega komunistični režimi ne bodo dovolili, morda tudi ne samo komunistični režimi. Vsekakor pa je sedanji papež trdno prepričan, da mora kot pastir Cerkve iti med svoje ljudi po vsem svetu in ne čakati, da bodo ljudje prišli k njemu. Pot v Afriko pa bo verjetno šele v prihodnjem letu, ker

za to leto je njegov program že natripan.

NAGRADO MATERI TEREZIJI v vsoti pol milijona nemških mark, je na katoliškem shodu v Berlinu izročila igralka Marija Shell. Denar je zbrala sama lanski božič med različnimi ljudmi. Pomagali so ji zlasti mladi fantje in dekleta. Dobrota ne ostane osamljena. Kaj vse je že izzvala iz človeških src Mati Terezija!

NEKAJ ŠTEVILK je zbral Wilhelm Wissing in jih podal na katoliškem shodu v Berlinu. Misijonsko delo je rodilo zadnjih 50 let tele uspehe: V dobi od leta 1926 do leta 1976 je v Aziji in Afriki narastlo število katoličanov od 12 milijonov na 102 milijona; število domačih škofov od sedem na 520, domačih duhovnikov od 4.500 na 26.000, redovnih bratov od 800 na 7.000, domačih redovnic od 10.000 na 70.000 in katehistov od 47.000 na 120.000. Seveda pa te številke ne povedo najvažnejšega, koliko je v teh krajih Cerkev zares zakoreninjena in kakšna se obeta njena prihodnost.

Indijanka iz Paragvoja pri pletenju preproge

naši misijonarji pišejo

PARAGVAJ

S. FRANČIŠKA FLAJŠMAN, ki je tako uspešno in rada delovala na misijonu šolskih sester med Čulupi Indijanci, se je morala zaenkrat temu delu odpovedati in oditi v Asunción v bolnišnico. Od tam nam piše konec januarja letos:

„Sporočam Vam, da sem še vedno na zdravljenju, toda sedaj se počutim že mnogo bolje. Želela sem se že vrniti v misijon, toda zdravnik mi svetuje, da ostanem še daljšo dobo v tem mestu za utrditev zdravja. Tudi predstojniki želijo, da ostanem tu v mestu še kako leto v ta namen. Zelo težko mi je, da se ne morem takoj vrniti med moje bolnike in reveže, saj so bili moji najboljši prijatelji. Mnogim sem pomagala do zdravja, mnoge sem pa tudi pripravila na srečen odhod v večnost. Ker je bil naš misijonar večkrat odsoten, sem sama krstila devet starejših umirajočih poganov. Upam, da bo dobri Bog vzel vse za dobro. Saj je Jezus rekel: Kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili. Da, kolika redkost in sreča, razveseliti Jezusa v ubogih in trpečih! To se ne more razodeti v pismu, kar čuti duša. Zelo želim, da bi mogla mlada srca imela isto željo in hrepeneње, razveseljevati Jezusa v ubogih in trpečih.

Zahvaljujem se vsem dobrotnikom za materialno in duhovno pomoč! Dobri Bog naj vsem po božje poplača!

Kadar se bom vrnila v misijon, Vam bom sporočila!“

TAIWAN

Meseca maja nas je razveselila s svojim pismom s. MARIJA ROZARIJA BRILEJ iz družbe Pomočnice vernih duš. Piše iz kraja Peipu:

„V lepem mesecu maju smo, ko nas še posebno približa nebeški Materi. Eno ura vožnje z avtobusom od nas so tu jezuiti napravili na visokem hribu votlino in vanjo postavili velik kip Lurske Marije. Vsako leto meseca maja, pa tudi sicer, prihaja mnogo romarjev na to božjo pot. Vsaka škofija pripejpe svoje vernike do vznožja hriba, potem je pa treba počasi iti po 628 stopnicah in se pride do votline z Marijo. To je kar lepa priložnost za malo pokore in da se zmoli rožni venec.

Tudi jaz sem šla z verniki naše škofije na to romanje, a sem doživela še neko posebno veselje: čisto slučajno sva se tam srečali s s. Anico Miklavčič, ki je prišla tja s svojo skupino isto nedeljo. Obe sva bile zelo vesele srečanja, a nisva mogli kaj dosti govoriti, kajti morali sva se držati vsaka svoje skupine. Jaz sem vodila neko slepo ženo in sem morala zelo paziti nanjo, da se ni spotaknila in padla; ona je kajpada katoličanka, njen mož pa se ni, a je vendar šel tudi on z nami na božjo pot; molite tudi Vi zanj, da se še on spreobrne.

28. aprila je bil tu dan poklicev.

Dr. Janež je lep čas moral operirati, sam z zlomljeno nogo. Pri operacijah so ga – namesto bergel – podpirale bolničarke. To je bilo pred nekaj meseci, sedaj je že spet sam trdno na nogah. Tu stoji v svojem kotu v operacijski dvorani.

Zbrala se je mladina in smo molili; bila so tudi različna predavanja zanj, vse o duhovniških, redovniških in misijonskih poklicih. Tu je zelo malo odziva na božji klic med katolici. Zbrali smo se ob devetih zjutraj, molili in poslušali do treh popoldne, ko je bila sveta maša našega škofa s somaševanjem 20 duhovnikov. Upamo, da bo vse to rodilo kaj sadov. Zelo primanjkuje apostolskih delavcev, saj jih tudi iz Evrope in Amerike le malo prihaja.

Kako smo praznovali velikonočne praznike? Navadno imamo ob teh praznikih nekaj krstov, a letos smo imeli krst samo enega otroka, pa še ta je bil iz družine, ki je prišla sem iz Filipinov, kajti oče je Formošan. Sedaj bivajo tu blizu nas, seveda govorijo samo angleško in kitajsko se šele uče. Vsako nedeljo pridejo k sveti maši tisti, ki niso preveč zaposleni, kajti v tej deželi je tudi nedelja delovni dan.“

DR. JANEZ JANEŽ nam je tudi pisal 3. junija in poslal več lepih barvastih fotografij, ki nekatere tu objavljamo, da bodo bralci imeli več vpogleda v to, kar opisuje naš urednik, ki ga je bil pred nekaj leti obiskal. Iz bolj osebnega pisma pa moremo priobčiti te vesti tudi našim bralcem:

„Iz poslanih slik vidite, da pridno zidamo; pravijo, da mora biti stavba v oveh letih končana, nakar bo treba kajpada še opremljati. P. Crotti je maja končal svojo predstojniško službo; njegovo mesto je sprejel p. Done, ki je tudi zdravnik. Trenutno je p. Crotti v Indiji, kjer nameravajo tudi nekaj odpreti, pa je šel pogledat, kako in kaj in kje. A on bo ostal na našem otoku in mu bodo verjetno dali kako misijonsko postajo v vodstvo.

Moje zdravje je v redu, dela pa čez glavo, ker manjka mladih asistentov.

Iz glavnega mesta Taipei nam sicer Medical College pošilja za nekaj mesecev novopečene doktorje na prakso v kirurgiji, a praktično še čisto nič ne znajo, morajo začeti z abecedo v kirurgiji. Ko se pa le nekaj nauče, odidejo. Taki praktikanti mi pome-nijo le novo breme. Verjetno se bori tega bremena kmalu naveličal in bom zdiavniški šoli speročil, naj jih več ne pošiljajo.

Pišem Vam zjutraj ob 5, ko so me poklicali za nujen slučaj. Čez dan itak ne pridem do pisanja.“

Od s. ANICE MIKLAVČIČ imamo dve pismi, in sicer iz začetka in srede junija. Iz njih zveemo za nenadno spremembo v njenem delokrogu:

„Zadnje dni julija odpotujem v Hongkong. To seveda še ni v kitajski državi, a moja želja povrniti se tja na „rdečo Kitajsko“ kjer sem mlada delovala, je velika in Vas prosim, da še Vi molite za nje uresničenje. Jaz upam, da bom med temi, ki se jim bodo odprla vrata tja.

Preden odpotujem, imam v tem mesecu še veliko dela: pripravo na krste, prvo sveto obhajilo in birmo.

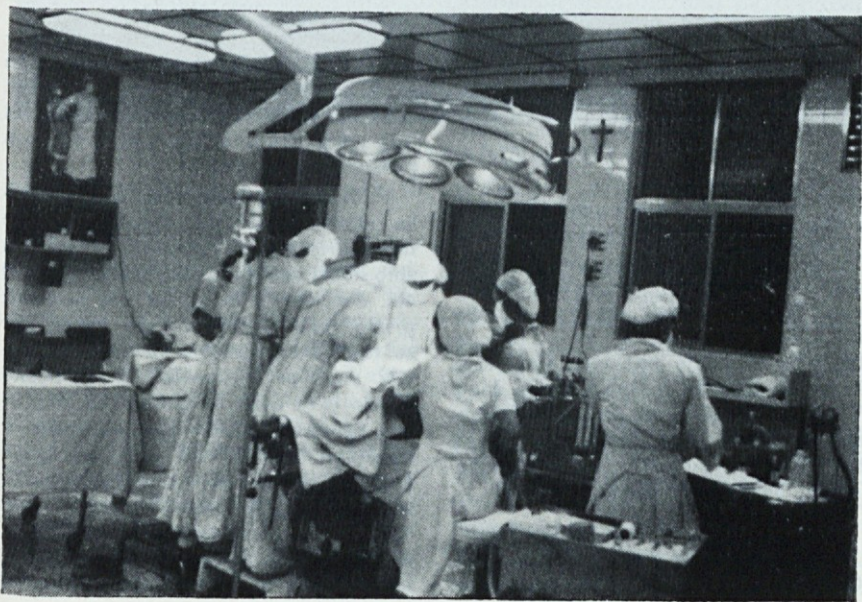
Te dni je tu umrl 92 let stari škof, ki je bil prvi škof na Kitajskem, in sicer v škofiji Fuchco. V oporoki je izrezvil željo, da njegove zemске ostanke prenesejo tja, ker želi biti vsaj mrtev med tistimi, ki jih je imel tako rad v življenju. Nekaj podobnega sta bila izrazila tudi predsednik Čang Kaj Šek in kardinal Yupin: da bi ju, ko pride čas, prenesli na kitajsko celino. Poznam tudi pobožno ženo, ki vsak dan moli rožni vene: in pri vsaki Zdravi Mariji na koncu malo spremeni besedilo: „Zdaj in ob moji smrtni uri tam na Kitajskem...“

HONGKONG

Salezijanski duhovnik STANKO PAVLIN se nam je iz Hongkongz

Iz bolnice v Lotungu: novo poslopje zidajo; spodaj: v kirurški dvorani.

oglasil 23. maja in 10. junija. V prvem pismu nam sporoča sledeče:

„Tukaj gre vse po navadi. Meseca aprila smo imeli lepo številno novokrščencev, maja pa spet eno skupino dijakov naše šole. 15. avgusta bomo spet krščevali, tako da je bilo to šolsko leto še posebno blagoslovljeno.

Letos grem na počitnice v Evropo. Počitnice se tu uradno začno 7. julija. Najprej bomo morali na šolskih poslojnih nekaj predelavati in prizidavati. Ko bo to končano, bom mogel mirno oditi. Kaj bodo potem predstojniki glede mene določili, je pa vse v božjih rokah.

Tu naši kitajski sobratje tudi obiščejo od časa do časa svoje domače na kitajski celini. Nekateri vedo pripovedovati zanimive stvari. Na primer: Jezuiti so bili pred desetletji na griču blizu Šanghaja zgradili lepo svetišče v čast Devici Mariji, imenovano ZO-ŠE. To je velikanska cerkev in je bazilika. Ko so v tej cerkvi kronali Marijo, smo bili tudi mi salezijanci še v Šanghaju in smo v veliki meri sodelovali pri slovesnosti. Vsi kitajski katoličani so prepričani, da ta Marija še vedno igra glavno vlogo med kitajskim ljudstvom, predvsem med katoličani, kajti godijo se čudovita uslišanja...“

V naslednjem pismu pa nam misijonar glede svojega potovanja piše, da so mu predstojniki odobrili obiskati tudi svojo sestro v Buenos Airesu, ki je ni videl, kar je v misijonih, se pravi okrog 40 let... No, to bo zanj in zanjo pač lepo doživetje, ki ga je zaslužil v tem dolgem času. V Argentini ga bomo pa tudi misijonski prijatelji zelo veselili, kakor ga bodo veselili v domovini in na Primorskem, odkoder je doma.

TAJSKA

Tudi od sestre KSAVERIJE PIRC OSU imamo dve pismi iz Bangkoka.

V njiju kajpada še ne omenja vietnamskega vpada v deželo, ker je pismi pisala preje.

17. maja nam piše:

„To pot sem malo kasna z odgovorom na Vaše februarско pismo. Imeli smo počitnice: pol marca, april in pol maja. A med počitnicami imamo še veliko manj prostega časa kot med šolskim letom, ko je urejen urnik. Imele smo skupne duhovne vaje v Chiengmaju. Kar 34 uršulink nas je bilo pod vodstvom mladega italijanskega misijonarja. Z novo vneemo pričenemo 21. maja novo šolsko leto. Daj Bog, da bi mogle storiti kar največ v slavo božjo in v korist drage tajske mladine.

Tajska pogumno prenaša naval beguncev. Na meji Kampudže sta še dve veliki taborišči. V enem je še 32.000 beguncev. Tu ni nobenega kristjana. V drugem jih je 134.000. Tam je 4.000 katoličanov. Naše sestre obiskujejo obe taborišči in prinašajo utehe, kolikor pač morejo.

Vsa dežela trpi od nenavadne suše. Lani je deževna doba prenehala pred časom, letos pa se je zakasnila. Hrepenéče gledamo proti nebu, ki ima sicer nekaj oblakov, a ti plovejo preko naših meja.“

V drugem pismu nam sestra skuša razložiti neljubi dogodek, ko je naše priporočeno pismo, v katerem smo dobri sestri poslali iz sklada 1979 400 dolarjev v čeku, po več mesecih prišlo lepo nazaj v naše roke, kar se nam že desetletja ni zgodilo. Sestri smo potem poslali priporočeno pismo brez čeka še enkrat in jo prosili, da nam pojasni, kje je napaka v naslovu, da je pismo ni dobilo in so nam ga vrnili. Misijonarka nam to pojasnjuje. No, poslali smo ji nov ček, še za višjo vsoto, in upamo, da ga bo prejela, kot je prejela in zlahka vnovčila že vse druge, ki jih ji

84 letna s. Ksaverija Pirc s siamsko ženo; v ozadju njih gojenke.

pošiljamo v Bangkok že domala 30 let...

„Včeraj sem prejela Vaše drago pismo z zanimivo prilogo: deset mesecev star ovitek Vašega pisma. Nič ni narobe na naslovu. Vsak dan prejemam pisma in revije od vsepovsod in vedno na isti naslov. Na Vašem ovitku pa je poštar zapisal z rdečim svinčnikom v tajščini: „te hišne številke ni“. Torej je čital 1110 kot 7770. Tajci največ pišejo številke „ena“ samo s pokončno črto brez črtice proti levi strani zgoraj. Tista črtica je poštarja premotila, da je bral sedmece.

Sedaj z veseljem pričakujem obljubljenih 500 dolarjev. To bo veselje za našo ekonomo! Veste, prezidavamo. Bele mravlje, termiti, so se naselili v našem lesenem poslopju. Tisti trakt je treba podpreti z betonom, ker bi se sicer nepričakovano zrušil. Cement pa je vsak dan dražji in še težko ga je dobiti. Z delavci je pa tudi križ. Obljubili so, da bo vse končano konec aprila, sedaj smo pa v juniju in je še vse razdejano. Vedno kaj novega najdejo, kar potrebuje poprave.

Šolsko leto smo pričeli 21. maja. Zopet mrgoli tajske mladine pri nas.

Teško je, ko zidarska dela še niso končana. Pa so Tajci navajeni na take stvari in se nič ne pritožujejo.

Naše tri sestre, ki so šle za mesec pomagat delu za begunce na meji Kampudže, so se vrnila pred dvema dnevom. Vse kaže, da bodo bambusove barake ob meji še dolgo napolnjene. Vedno novi begunci prihajajo, ki trdijo, da je boljše v tajskih barakah kot doma. Kampudža kot narod izumira. Imela je le pet milijonov prebivalcev. Več kot polovica jih je sedaj raztresenih po vsem svetu.

Za Tajsko so begunci velika nadloga. Ne samo zaradi prehrane. Za vzdrževanje taborišč je treba na stotine socialnih delavcev, zdravnikov, policajev, strežnic, itd. Iz raznih dežel prihajajo pomagat, a le za nekaj dni ali tednov, trajna oskrba je vedno na ramah Tajske.“

INDIJA

Iz Shillonga na severovzhodu te dežele nam je na Veliko noč pisal salezijanski duhovnik PAVEL BERNIK veliko zanimivega:

„Po skoraj trimesečni odsotnosti sem se konec februarja povrnil v bogoslovje v Mawlai-Shillong. Med zimskimi počitnicami, ki so tu edine daljše počitnice, sem šel pomagat našim misijonarjem v Nagalandu in Manipurju. Veliko tolažljivega dela sem opravil na svojih nekdanjih misijonskih postojankah. Bogoslovje se je v onih mesecih skoraj povsem izpraznilo. 19 novomašnikov z mnogimi tovariši je šlo daleč na jug na nove maše, drugi so se pa tudi razdelili po raznih misijonih za pomoč misijonarjem.

V tem obmejnem koncu Indije je bilo zadnjih pet ali šest mesecev nekaj nemira in neredov. Kot ste na svojem obisku sami opazili, je prebivalstvo tukaj precej drugačno od ostale Indije. Vedno bolj živo se zave-

dajo svoje lastne kulture in običaje in vedno bolj jih moti veliko število priselencev. Od teh so nekateri res iz tujih držav, kot sta Bangladesh in Nepal, drugi so pa iz drugih krajev Indije same, posebno iz Bengalije. Mnoge je tu zaposlila centralna vlada, drugi so pa prišli s trebuhom za kruhom. Ker so bili ti priseljenci podjetni, so se kmalu vsepovsod vrinili med preproste domačine.

Do nasprotstva je prišlo posebno zaradi politike. Pri volitvah so nekateri kandidati zmagali s pomočjo priselencev, kar je politične nasprotnike razkačilo. Začeli so gonjo proti priselencem. Prišlo je do spopadov in tudi nekaj hiš in trgovin je bilo požganih. To se je razpaslo iz kraja v kraj. Protestna zborovanja in sprevide vodijo posebno študenti in visokošolci. Največja od prizadetih držav je Assam, kjer je največ priselencev. Prebivalcev je tam okoli 15.000.000. Nekateri hočejo dokazati, da je med njimi 5 milijonov priselencev, pa jih najbrže ni toliko, vsaj ilegalnih ne. Študentje in razne nacionalistične organizacije so poslale na centralno vlado spomenico z zahtevo, naj izžene priselence, ki so prišli tja po letu 1951. Ker ta predlog ni bil v celoti sprejet, študentje nadaljujejo s protesti in to zelo močno. Šole so že več mesecev zaprte, večkrat je ustavljen ves promet po cestah, po železnici in celo letalski promet. Tako sem tudi sam prejšnji teden običal v glavnem mestu Gauhatiju, ker nisem mogel na letališče, in sem izgubil zvezo za Nagaland, kamor sem bil namenjen. Na srečo sem imel s seboj knjigo „Potopniki“, ki sem jo malo prej prejel od Baragovega misijonišča. Skoro celo sem prebral, preden sem mogel nadaljevati s potovanjem. A kar je najbolj prizadelo okrajno in tudi centralno vlado, je velikanska izguba pri pe-

Indijske deklice, oblečene v moške, predvajajo ples enega od primitivnih gorskih rodov. Sliko je poslal br. Ivan Kešpret SDB.

trolejski proizvodnji. V teh krajih je nekaj zelo močnih vrečev petroleja. Pa se je nemalo vse delo ustavilo zaradi teh nemirov in štrajkov. In to v času, ko povsod primanjkuje petroleja.

Prav v teh krajih, posebno okoli Assama, imamo lepo obetajoče misijonsko polje. Zaradi zgoraj omenjenih nemirov je naše delo ondi deloma omejeno. Tako je na primer precej naših višjih šol že več mesecev zaprtih. Nekateri nasprotniki krščanstva, seveda oni, ki so daleč od pozorišča teh dogodkov, so se že obregnili ob tuje misijonarje, češ da so oni v ozadju teh nemirov. Tudi v parlamentu samem je bil govor o tem. Zgodovina se ponavlja: Ko je reka Tibera preplavila bregove, ko so barbari od severa vdrli v rimski imperij, ko so kobilice po-

žrle poljske pridelke, se je slišal klic: „Christianos ad leones!“ Pred leti se je to dobesedno ponovilo tu v Indiji. Reka Brahmaputra je bila ogrožala več mest ob njenih bregovih. Sklicali so razne ljudske voditelje in strokovnjake, kako naj bi ona mesta rešili. Napravili so načrt z več točkami. Prva točka: Izgnati je treba misijonarje iz teh krajev! Resnici na ljubo je treba dodati, da takih fanatikov v Indiji ni veliko.“

KAMERUN

Iz te afriške dežele nam je po dolgem času pisal 7. maja šolski brat, marist ZDRAVKO KRAVOS:

„Letos grem na dopust domov; iz Slovenije se podam v Rim na duhovno obnovo. Namen imam potovati tudi v Kanado v družbenih zadevah, po-

tem pa spet nazaj v Afriko, nisem pa gotov, če spet v Kamerun oziroma v kraj, kjer sem doslej delal, v Om-besso.

Tu je v deželi mir in red. Ljudje so silno navdušeni nad papeževim obiskom. Precej naših škofov je šlo v Kongo in njega glavno mesto Brazzaville, da so se srečali z njim.

Cerkev v Afriki napreduje, a je treba versko življenje in mišljenje kristjanov zelo poglobiti. V vsakdanjem življenju se življenje kristjanov nič ne loči od življenja poganov. Pa bi morali biti kristjani boljši ljudje. V naši šoli obstoji skupina fantov in deklet, ki bi radi bolj pristno in globoko krščansko živeli, v ljubezni do Boga in do bližnjega. Čutijo, da je Kristus zahteven, a oni hočejo kljub

temu živeti po njegovih zahtevah.“

SLONOKOŠČENA OBALA

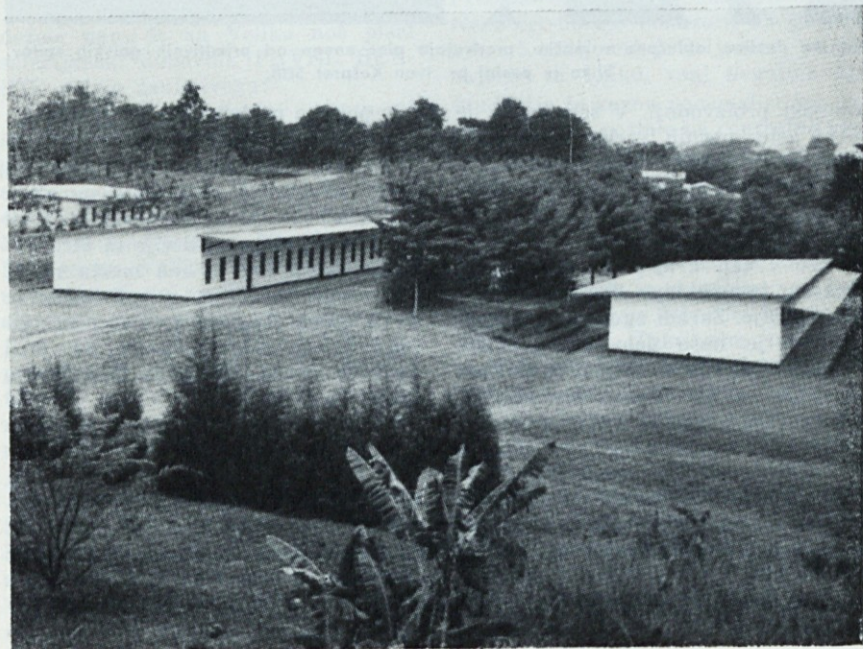
Nedaleč od Kameruna se nahaja ta dežela, iz katere se nam je iz kraja Divo sredi junija oglasil eden od dveh bratov-misijonarjev, ki tamkaj delujeta, poleg dveh misijonark, Slovenk.

BAJEC PAVEL nam torej piše med drugim tudi tole iz svojega misijonskega življenja:

„Pišem Vam bolj malo, ker tu ni kaj posebno novega. Vsakdanje delo, katerega je pa vedno perveč. Letos smo že zaključili s poučevanjem verouka po šolah, čeprav otroci še hodijo v šolo, pa so že preveč počitniško razpoloženi. Kar lepo število smo jih bili krstili.

Sedaj, ko je vsak dan dež, je tudi ozračje nekoliko bolj hladno in bi bilo

Solski zavod bratov marijanistov „Champagnat“ v Ombessi, Kamerunu, kjer je dolgo deloval naš br. Zdravko Kravos.

Pogled na vladno cesto v Nairobi-ju v Keniji, kjer zdaj študira domači jezik br. Štefan Burja.

skoraj podobno našim deževnim poletnim dnevom z nevihtami. Med počitnicami se bo vsak od nas skušal nekoliko okrečiti za delo v prihodnjem letu, obenem bomo posvečali veliko več časa vasem, ki jih je zelo veliko in ki jih med letom zaradi verouka ne moremo obiskovati. Tako mi tudi v tem času ne bo zmanjkalo dela.

Obisk papeža je še vedno v mislih naših ljudi. Zelo so ponosni na to čast, da jih je obiskal sam papež. Ljudje so pač vajeni živeti v senci „nečesa velikega“.

Prav lepo se Vam zahvalim tudi za poslani denarni dar! Lepo pozdravljam vse dobrotnike!

KENIJA

Iz glavnega mesta te dežele nam piše br. ŠTEFAN BURJA SDB:

„Od 11. maja sem tu v Nairobiju, kjer se učim domačega jezika. Kasneje grem kakih 200 km severno v kraj

Shiakago. Prosim, pozdravite vse znance!“

ZAMBIJA

Iz te afriške dežele, ki ima za Madagaskarjem največ slovenskih misijonarjev in o kateri več poročamo v ponatisih njihovega tiskanega lističa „Iz sončne Zambije“, se je našemu uredništvu še posebej v začetku junija oglašil misijonar JOŽE GROŠELJ S. J. Takole nam piše:

Predstaviti se mi, upam, ni treba, ker sem se Vam že leta 1973, ko sem prvič prišel v Zambijo. Pač pa naj na kratko povem, kje sem in kaj delam.

V Zambijo sem se vrnil lani oktobra. Prve štiri mesece sem se učil domačega jezika v Vzhodni Zambiji. Potem sem dva meseca pomagal Lovrencu Tomažinu v Chelstonu. Petnajstega maja letos pa sem se pridru-

žil indijskemu jezuitu Emanuelu Kujuru v lusaški župniji Svetega Kizita.

Župnija je še zelo mlada, celo po zambijskem merilu. Ko je leta 1966 Jože Kokalj prevzel v upravo župnijo Matero, je vse naše področje še spadalo tja. Kmalu po svojem prihodu pa je Jože uvidel, da eno mašno središče ne bo več zadostovalo, zato je začel z mašo pri šoli v George Campaundu. Kmalu se je tudi lotil gradnje in sredi blatnega predmestja je zrastle lična cerkva Svetega Kizita. Do leta 1974 je bil Sveti Kizito materska podružnica in oskrbovala sta jo Jože Kokalj in njegov vsakokratni pomočnik. Leta 1974 pa je podružnica postala župnija in naš Janez Mlakar je postal njen prvi upravitelj. Janez je upravljal župnijo dvakrat po dve leti, vmes pa je bil dve leti tod poljski jezuit Andrej Pirog. V njunem času je bila pri cerkvi zgrajena cerkvena dvorana in nekaj veroučnih učilnic. Oče Pirog je odcepil od župnije vse podeželje in tam ustanovil novo župnijo. Kljub temu pa je fara še vedno zelo velika: število prebivalcev je stvar ugibanj in ta se gibljejo med šestdeset in sto tisoč. Katoličanov je okoli dvajset tisoč.

Prebivalstvo hitro raste. Naravni prirastek je v zambijskih mestih mnogo višji kot na podeželju. Poleg tega pa se selitev v mesta nadaljuje z nezmanjšano hitrostjo. Nova predmetja se porajajo, kjer sta še včeraj rasla trava in plevel: Soweto, Lilanda, Paradise... Janez Mlakar je uspel dobiti kos zemlje v Lilandi. Tam bomo zdaj gradili novo cerkev. Ljudje zbirajo denar. Zrno do zrna... V desetih letih bi verjetno nabrali dovolj. Toda cerkev potrebujejo zdaj. Cerkev Svetega Kizita je že zdavnaj premajhna. Naj se še tako stlačijo,

mnogi ljudje morajo med mašo stati zunaj. In kaj bi bilo, če bi vsi katoličani prišli, kot jim cerkvena zapoved velevala?

Župnijski prostori so prav tako revni. Ob cerkvi je soba, ki služi kot zakristija in pisarna. Pred njo je čakalnica, ki jo uporabljamo za sestanke, katehist pa za učilnico in pisarno. Tam si tudi skuhamo kavo ali čaj. Vsi trije, sestra in midva, živimo zunaj župnije same, v Materu. Od tam se vozimo, dan za dnem, zdaj z avtom zdaj s kolesom. Kdaj bosta tukaj župnišče in sestrška hiša, o tem lahko za zdaj le sanjamo. Lepo pa bi bilo...

Čez teden je okoli cerkve precej mirno. K jutranji maši pridejo v glavnem ženske in otroci. Možje so vsi na delu. Popoldne je pouk žena, ki se pripravljajo na krst, in srečanja ženskih laičnih organizacij. Toda v soboto ves prostor oživi. Dopoldne imamo mašo za otroke in cerkev je nabito polna. Potem imamo pouk staršev pred krstom otrok, pouk za žene in neveste, krste, poroke, sestanke, pouk mož-katehumenov. Tudi v pisarno pridejo možje le v soboto in nedeljo: Čez teden podnevi delajo, zvečer pa ni varno hoditi okoli... Po maši imajo otroci še verouk. Sedemnajst prostovoljcev jih poučuje, kakor ve in zna. Pod vsakim drevsom druga skupina. Ne vem kaj bo, ko pride dež... Ob nedeljah bomo imeli odslej tri maše, to je največ, kar jih lahko stlačimo v nedeljsko dopoldne. Ko smo pri maši, se nam v tej deželi nikamor ne mudi. V nedeljo popoldne pa se ljudje zbirajo k sestankom in molitvi po sekcijah, v katere je fara razdeljena. O teh pa verjetno kaj več kdaj drugič.“

JUŽNA AFRIKA

Iz Silvertona, kjer je na okrevanju, nam piše pater ALBIN KLADNIK

Pred vltodom v cerkev p. Lovra Tomažinu S.J. v Zambiji: Družina zidarja, ki že ves čas sodeluje s p. Tomažinom pri njegovih gradnjah.

FSC v začetku junija. Zahvaljuje se za poslani denar, potem pa poroča, kako je kaj z njim in njegovo boleznijo:

„Ljubezniva pomoč misijonskih dobrotnikom mi zelo prav pride v moji bolezni. Kolikor morem opaziti, ima moj predstojnik nekaj težav s financami. Jaz moram pa še vedno jemati zelo draga zdravila, ki mi jih je predpisal zdravnik. S tem sobratom se že dolgo poznavam. Je na pol Poljak, iz Šlezije doma. Poljaki so jih po vojni pregnali. Zelo ljubezniv je in ima veliko sočutje do mene in mi gre zelo na roko, tako da se še nikoli nisem imel tako lepo kot zdaj. Nimam drugih skrbi kot zadevo z zdravjem, in nič ne delam.

Hvala Bogu in Vam vsem za molitve, saj moje zdravje se počasi obraca na bolje. Še vedno hodim k zdravniku specialistu, ki je katoličan in

mi nič ne računa, mi pa mora predpisati draga zdravila. Od časa do časa moram tudi v bolnišnico na oddelek za rakove bolezni, da mi pregledajo kri. V bolnišnici skrbi zame tudi zelo dober zdravnik specialist, ki pa ni katoličan. Poleg tega hodim še k tretjemu zdravniku na pregled, tistemu, ki me je operiral v katoliški bolnišnici. Resnično, sem se že kar naveličal zdravnikov in bolnišnic.

V marcu me je eden mojih sobratov, ki je župnik v katedrali, vzel s seboj v Cape Town za 10 dni. Tam se je moje zdravje zelo izboljšalo. Morski zrak in sprememba hrane, oboje je k temu pripomoglo. Sedaj izgledam tako dobro, da se mi vsi čudijo. Da pa ne pozabim na bolezen, me križ in noge še vedno bolijo. Vendar bom pa spet začel malo delati. Predstojniki me prosijo, da bi do Božiča prevzel malo župnijo izven me-

sta, ki meji na Silverton. Živel bom pa še naprej s sobratom tam, kjer sedaj. Avto že lahko vozim, hodim pa le težko. Upam, da bo z božjo pomočjo kar šlo!“

P. Kladnika sobrat br. VALENTIN POZNIČ nam iz Glen-Cowie-ja tudi piše o bolnem misijonarju sredi junija:

„Včeraj sem prejel pismo od p. Kladnika, v katerem mi sporoča, da ste spet poslali nekaj denarja zame. Najlepša hvala vsem dobortnikom Saj mi denar zelo prav pride za zdravila, ko imam stalno težave v želodcu!“

Pater mi piše, da mu kar dobro gre in da je prevzel neko faro, ker je župnik odšel na oddih na Irsko, kjer je doma.“

MADAGASKAR

Imamo od tam pismo župnika v Vangaindranu PETRA OPEKA CM s konec maja. Piše nam o svojem dopustu, ki ga namerava nastopiti v mesecu juliju:

„Glede mojega dopusta sem Vam pisal že v prejšnjem pismu. Sedaj imam vse papirje v redu, samo še na vozni listek čakam. Mislim odpotovati okrog 10. julija. Iz Tananarive grem najprej v Rim, ker so za Pariz vsi sedeži na letalu zasedeni. Iz Rima bi šel, če dobim vizo, v Slovenijo, kjer bi rad obiskal sobrate, bogoslovce in moje sorodnike. Med njimi še nisem bil kot duhovnik, pa bi rad zanje maševal, za žive in za mrtve. Iz Slovenije bi šel v Pariz, kjer bi tudi obiskal nekaj prijateljev iz let mojega študija tamkaj. Vse to načrtujem, ker želim v času oddiha napraviti tudi kaj dobrega za druge: dati jim poguma za življenje s Kristusom in za širjenje božjega kraljestva, ne le v misijonih, ampak tudi že v krščanskih deželah. Kjer me bodo povabili za kakšno predavanje ali raz-

govor, bom vselej rad sprejel povabilo, če se bo le dalo. Saj mora biti moj dopust tudi misijonski. Seveda gre pa najbolj za mojo okrepitev in osvežitev, ne toliko telesno, kot duhovno. Ob taki priliki se človek spet sreča z občestvom. iz katerega je izšel, in to srečanje mi bo dalo novih moči in novega veselja za nadaljnje delo v misijonih. Po drugi strani pa tudi misijonskemu mišljenju in čutenju vernikov v domovini dobro dene srečanje s svojimi misijonarji, da se razgledajo po njihovem delu in da se spet zavzamejo za sodelovanje z molitvijo in darovi.“

Mi misijonarji smo tudi ljudje in potrebujemo duhovno osvežilo in moralno oporo od sorojakov. Nismo kakor stroji za spreobračanje poganov. Ko se srečamo z drugimi ljudstvi, se jim moramo kar najbolj prilagoditi. To ne gre brez nekega izničenja samega sebe. Ko se domačinom tako prilagodiš in postaneš kolikor mogoče eden izmed njih, se zaveš, da si nekaj izgubil na svoji pristnosti, a tudi nekaj na pečatu Kristusovega poslanca. Pri misijonskem delu se misijonar v nekem smislu izčrpa v nekaj letih, zato potrebuje injekcij polnega krščanstva. Tako se nanovo obogaten vrne med svoje, h katerim ga je Kristus poslal.

V Argentino pridem nekako sredi avgusta, da obiščem bolno mamo in vse ostale domače, pa tudi vse druge misijonske prijatelje in dobrotnike. Na svidenje!“

Še iz pisma, ki ga je laični misijonar MARKO VILFAN pisal svojim domačim v Slovensko vas konec meseca maja:

„Tu se jaz še vedno držim delavnice, saj mi to delo ugaja. Zadnje čase sem delal prtljažnike za nove motorje, ki smo jih kupili. Pred mesecem sem bil pa v Tananarive z

Skupna procesija katoličanov in protestantov v Vangaindranu. Drugi od Petra Opeka (misi-jonar z brado) je protestantski pastor. — Spodaj: cerkveni odbor v Vangaindranu. V sredi škof, na sliki sta tudi Opeka in v ospredju Rado Sušnik.

malgaškim bratom. Šla sva iskat kamioneto Nissan, ki smo jo kupili. Poleg tega sva nakupila še drugih reči. Bila sva kar cel teden tam. Veliko sva hodila od trgovine do trgovine, tako da sem spoznal vse mesto. Predmestje je krasno, vse po hribih. Na njih so sezidane lepe stanovanjske hiše, obdane z vrtovi. Seveda je to le za nekaj premožnih. Nazaj grede sva večkrat ustavljala, da sva prenočila. V Fianarantsoji sem odpeljal Petrov motor, ki ga je bil kupil. Brat je vozil avto, jaz pa motor. Na motorju sem prevozil čez 350 km. Motor je Honda, velik in ima hiter pospešek, da sem se z njim že nekajkrat nehote dvignil na zadnje kolo. Na cesti teče kot divja zver.

Na tem potovanju sem zaznal, da je severni del Madagaskarja veliko bogatejši kot pa južni. Na severu imajo vsi zidane hiše, na jugu pa same kolibe. Kajpada, na severu so kar prisiljeni, da imajo zidane hiše, zaradi klime. V zimskem času je tam zelo mraz, pride tudi do 0 stopinj Celzija. Od glavnega mesta Tananarive nižje so sami gozdovi, da je zelo podobno evropski pokrajini.

Tu doli ob morju bi pa morala zdaj že nastopiti zima. A podnevi je še vedno vroče. Zjutraj in proti večeru se pa kar precej shladi, da je treba cbleči jopico. Ponoči se je treba pokriti z dvojno „deko“.

V petek 23. maja je prišel naš škof iz Farafangane, kajti v nedeljo smo

imeli tu v Vangaindranu sveto birmo.

V soboto pred praznikom smo imeli neke vrste vigilio, bedenje, kot pripravo na Binkošti. Vse je trajalo od 20. do 22.30 ure. Vrstili so se pleši s petjem, vse v cerkvi. Vodil je Peter z župnijskim svetom. Nastopile so skupine iz mesta in iz vseh podružnic, ki spadajo v župnijo. Bilo je res lepo doživetje. Škof sam je bil navdušen in je povzel na magnetofonski trak.

V nedeljo je bila cerkev nabito polna, prav tako kot pri bedanju. Birmancev je bilo okrog 50. Obred se je začel ob pol devetih in se končal ob pol dvanajstih. Zelo zanimivo je bilo, kako so se bližali k oltarju in prejeli ta zakrament. Pred koncem maše so predstavili nove odbornike župnijskega sveta, ki so jih pred kratkim izvolili. Vsak član sveta je pred škofom obljubil, da bo zvesto izpolnjeval svojo službo. Škof je v govoru poudaril važnost njihovega sodelovanja pri apostolatu in širjenju vere.

Ko je nastopil večer, smo se s škofom nekoliko razvedrili: igrali smo domino, in sicer smo bili skupaj Rado, Peter, Janko Kosmač in jaz, pa škof kajpada. Naša grla smo pa zalivali s čajem. Škof se je naslednji dan vrnil na sedež škofije, v Farafangano.“

Nikdar ne bi smeli pozabiti, da so slovenski misijonarji naši zastopniki na Kristusovem misijonskem polju. Naše molitveno in daritveno sodelovanje z njimi nam mora biti „sladki jarem in lahko breme“.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1980 in vse za nazaj: 10 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah. Letalsko pošiljanje 10 dolarjev več!

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Mannig Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: rev. Ivan Jan C.M. 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; Za Winnipeg in okolico: rev. Ivan Plazar C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Vikringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstraiija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

MISIJONSKI DAROVI

SKLAD KM ZA VSE MISIJONARJE 1980

Za uboge v misijonih, 500 fr. fr. in za vse misijonarje 500 fr. fr., N.N., Tuquegnieux, Francija; od istotam mr. Brocard, 500 fr. fr. Majer Aleksander, 300 bolivarjev in Ciril Bartol, 116 bolivarjev, oba iz Venezuele; Franci Markež, Argentina, 111.400 pesov.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Andreju Majcenu za vietnamske begunce, krožek Marije Pomagaj v Torontu, 300 dol.; za s. Magdaleno Kajnč, Indija, duh. Stanko Skvarča, Argentina, 100.000 pesov; Šega Ivan, Venezuela, 100 bolivarjev, štantu Ivanu CM, Madagaskar, za gobave.

Za p. Lovra Tomažina S.J. v Zambiji so darovali iz Argentine (v pesih) družina Malovrh Pavle 200.000; Pok. Pavle Božnar 250.000; Micka žun 180.000; Tončka Drenik 60.000; Franc Škulj 50.000; Mici Pleško 50.000; N.N., San Justo 50.000; Gdēni. Angelca Klanšek in Zdenka Gornik 50.000; N.N., J. L. Suárez 50.000; Anton Nose, Avstrija, 20.— DM.

V TISKOVNI SKLAD KM

Argentina, v pesih: Jernej Kalan, Slovenska vas, 2.000; Marjan Loboda, Ramos Mejía, 50.000; N.N., 80.000; Kastelic Anton, Ramos Mejía, 50.000; Maks Kramar, San Nicolás, 50.000; družina Macarol, Slovenska vas, 10.000.

Kanada: Janez Jeretina CM, Montreal, 10 dolarjev.

ZA MISIJONSKI ZAVOD

Vzajemni sklad Slovenske vasi v Argentini 3.000.000 pesov.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG POVRNI!

Malgaši nosijo domov pridelek riža.

Registro de Prop. Int. No. 20221
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612